

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR
OFFICERSFÖRBUNDET
NR 6 | 2011

REPORTAGE:
Soldater ratar
logementboende

Högre lön toppar önskelistan

**HELIKOPTERFLOTTILJEN
– ETT FÖRBAND
STÄNDIGT
I FOKUS**

NYHETER:
Institution på
FHS läggs ner

Nya fall av
tuberkulos

INNEHÅLL

> Förbandsledningarna på de olika garnisonsorterna samt en hel del av ÖB chefsgrupp måste utbildas, de har glömt bort vad samverkan är och hur det är tänkt att tillämpas.

Hans Lundgren, Tredje helikopterskvadronen

LEDARE

3 Fackets roll i framtiden

NYHETER

- 4 ILM läggs ner
- 5 Omfattande brist på tekniker
- 6 Nya fall av tuberkulos-smitta
- 8 Protokoll ändrades efter påtryckningar
- 9 Rapport om marinens insatser i Adenviken
- 10 Förbundet kritiskt mot utredning

FÖRBANDSBESÖK

12 Helikopterflottiljen

REPORTAGE

- 18 Säkerhetsarbete
- 20 Soldater

ANALYS

22 Outsourcing

FÖRBUNDSNYTT

- 24 Prolongerat avtal om kåpan extra
- 25 Nya missionstillägg

INSÄNDARE

- 27 Värdegrund
- 28 Wellfaresituationen ombord på HMS Orion
- 29 Kejsaren har inte ens overall!
- 30 Personalförsörjning på marknadens villkor

> PRESIDIUM

FÖRBUNDSORDFÖRANDE:

Lars Fresker. Tel: 08-440 83 47,
Mobil: 0706-28 25 81
lars.fresker@officersforbundet.se

1. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Thomas Malmström. Tel: 08-514 39 512
thomas.malmstrom@officersforbundet.se

2. VICE FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Johnas Mård. Tel: 0455-853 27,
Mobil 0703-20 23 49
johnas.mard@officersforbundet.se

> FRÅGOR

Frågor kring medlemskap, medlemsuppgifter och försäkringar

Monica Hornegård, Susanne Bredberg
08-440 83 30. Telefonstängt onsdagar och fredagar

Frågor kring löne- och anställningsvillkor, rättshjälp, facklig utbildning mm

Ombudsmän Medlemsstöd: 08-440 83 30

Frågor kring information, press och hemsida

Eva Langlet 08-440 83 34, 070-654 45 00

> REDAKTION

OMSLAGSBILD

Foto: Ulf Petersson

ANSVARIG UTGIVARE

Peter Löfvendahl, 08-440 83 56
peter.lofvendahl@
officersforbundet.se

CHEFREDAKTÖR

Ulf Petersson 070-493 38 26
ulf.petersson@officersforbundet.se

REPORTRAR

Linda Sundgren 0708-20 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

ADRESS

Förbundskansli/tidningsredaktion
Box 5338, 102 47 Stockholm
Besöksadress: Sturegatan 15, 4tr

TELEFON

Växel 08-440 83 30

FAX

08-440 83 40

ANNONSER

Irmér Media AB, 08-742 10 08
info@irmermedia.com
Annons bOKas senast 1 vecka
före redaktionellt manusstopp.

LAYOUT

Produktionsdesign AB

TRYCK

Ljungbergs tryckeri,
Klippan

MANUSSTOPP

Officerstidningen
Nr 7, 12 september
Nr 8, 17 oktober

INSÄNDARE

Insändare som överskrider
3500 tecken inklusive
blanksteg tas ej emot.

Eftertryck utan skriftligt tillstånd
från redaktionen förbjudes.

Insändare skickas till:
daniel.skoglund@
officersforbundet.se

Fackets roll i framtiden

Vi står idag inför vad många anser vara ett vägval för framtiden, nämligen valet mellan traditionellt fackligt arbete och en utökad möjlighet för individen att själv teckna överenskommelser om villkor och ersättningar med arbetsgivaren. SACO, TCO med flera tunga spelare diskuterar öppet fackets roll i förhållande till den enskildes egna ansträngningar, och Försvarsmaktens representanter pratar gärna om lönesättande samtal och möjlighet till individuella villkors- och avtalslösningar.

I mitten av november är det förbundsmöte, då slår vi fast riktlinjerna för förbundets arbete under de kommande tre åren.

Med all säkerhet kommer då också ovan nämnda vägvalsfrågor att debatteras. Jag vill här belysa några aspekter som jag tycker är viktiga i sammanhanget.

Är fackets roll som den ser ut idag överspelad till förmån för den enskildes individuella förmåga och initiativkraft? Det är en berättigad fråga. Försvarsmaktens nya förhandlingschef utmålar i senaste numret av Försvarets Forum överenskommelser mellan individen och arbetsgivaren som det bästa och mest moderna sättet att reglera villkor och förmåner. Under årets upplaga av Almedalsveckan ställde också SACO och övriga centralorganisationer frågor på samma tema. Att ni medlemmar ställer den frågan är både sunt och berättigat, sunt för att det håller förbundet levande, och berättigat för att det är på era mandat vi agerar.

I en tid då individen sätts i centrum på ett helt annat sätt än tidigare är det inte konstigt om man ibland funderar på "vad man gör bäst själv" respektive på "vad man gör bäst tillsammans".

Mötesplatser för framtidsfrågor

Officersförbundet har idag en hög anslutningsgrad, betydligt högre än många andra fackförbund. Om vi på ett trovärdigt sätt, även i framtiden, ska kunna företräda er medlemmar måste vi få såväl gamla som nya eller blivande medlemmar att känna att det är era frågor som

står högst upp på vår agenda och att vi driver frågorna på ett sätt som gynnar er. Det gör vi bäst genom att möta er medlemmar och fråga vad ni vill att ert förbund ska arbeta med.

Ett sätt att göra det är de konferenser som hålls några gånger per år där företrädare för samtliga lokalföreningar träffas och tillsammans med förbundsstyrelse och kansli diskuterar de frågor som just då är aktuella. Ett annat sätt är att besöka förband och skolor och där träffa gamla och blivande kollegor i er vardag.

Samverkan för utveckling

Officersförbundet ser en vital och fungerande verksamhet som en förutsättning för en sund arbetsmiljö och goda verksamhetsresultat, och medinflytande på alla nivåer som ett medel för att uppnå detta. Det handlar om värden som både arbetsgivare och anställda rimligen är intresserade av. Därför verkar Officersförbundet ständigt för fortsatt utveckling av samverkansformer, utvecklingssamtal, arbetsplatsträffar och parternas samverkans- och utvecklingsgrupper.

På det sättet anser vi oss kunna ge medlemmarna förutsättningar för att själva kunna ta ansvar och därigenom få möjlighet att påverka sin arbetssituation. Det kan vid en första anblick se ut som att vi säger precis samma sak som arbetsgivaren, men vi får inte glömma att utan stöd för detta synsätt i lag och avtal blir varje enskild medarbetare beroende av chefens goda vilja och utfallet kommer därför kunna skifta från tid till annan.

Foto: Ulf Löcke

Inflytande handlar bland annat om att kunna påverka beslut, att ha makt att influera arbetsgivarens idéer och att få ett erkännande av de egna synpunkternas betydelse. Den typen av frågor kan aldrig få vara föremål för arbetsgivarens godtycke! Inte i en modern organisation.

Tillsammans för individen

Mitt budskap är att det inte behöver vara något motsatsförhållande mellan individens frihet och möjligheter å ena sidan och förbundets reglerade och ibland till synes stelbenta agerande å andra sidan. Det gäller snarare att finna vägar för att kanalisera de individuella initiativen så att förbundet kan driva igenom dem för allas bästa.

Så oaktat vad företrädare för arbetsgivaren säger så finns det få belägg för att enfald skulle vara mer slagkraftigt än mångfald.

Väl mött på förbundsmötet, och se nu till att representanterna från din lokalförening vet vad du tycker så att de kan företräda dig och dina åsikter.

THOMAS MALMSTRÖM
1. VICE ORDFÖRANDE

KANSLIET

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Kamrer Susanne Skäfte

Assistenter

Barbro Kristiansson
Berit Fekete

Ombudsmän

Pelle Avelin, Patrik Larsson
Conny Jansson, Mikael Boox
Mikael Kenttälä, Maria von Below
Fredrik Norén

Medlems- och försäkringsservice

Monica Hornegård
Susanne Bredberg

Förhandlingschef

Niklas Simson

Informations-, press och webbansvarig

Daniel Skoglund

Informatör/Redaktör

Eva Langlet

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer

Torbjörn Ekelund
Per Thulin

Adress

Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

Telefon

08-440 83 30

Fax

08-440 83 40

E-post

kansliet@officersforbundet.se

Försvarshögskolan fortsätter spara ILM läggs ner och 30 tjänster kan försvinna

Institutionen för ledarskap och management läggs ner vid årsskiftet på begäran av skolans rektor. Man planerar också för personalneddragningar.

Efter pengaproblem och hård kritik (se OT nr 2 & 5, 2011) läggs Institutionen för ledarskap och management (ILM) ner. Beslutet togs av styrelsen i slutet av juni.

– Institutionen bar sig inte ekonomiskt och det var den avgörande orsaken till att jag fattade det här beslutet, säger rektor Romulo Enmark. Indirekt spelade också kritiken som framkommit i revisionsrapporterna in eftersom vi tror att det påverkat institutionens möjligheter att få uppdrag.

ILM:s finansiella problem sägs bero på att institutionen är relativt liten och har svårt att bära kostnaden för en egen administration. Det leder till höga timpriser gentemot uppdragsgivare vilket i sin tur kan minska viljan att anlita institutionen.

– Innevarande år har ILM tre till fyra miljoner i direkt minusresultat, säger högskoledirektör Lars Bergström. Deras timpriser varierar från högsta till lägsta tjänst men är

– ILM:s ämnen flyttas över till andra institutioner, säger rektor Romulo Enmark.

Foto: Försvarshögskolan

generellt högre än på andra institutioner.

Fler ämnen granskas

Försvarshögskolan har under flera år levt med hårda sparkrav och fram till årsskiftet väntas ytterligare nedskärningar på 15 till 25 miljoner. Ett 30-tal tjänster kommer att varslas i september, enligt Enmark, men personalneddragningarna riktas mot hela högskolan och är inte specifikt kopplade till ILM.

– ILM:s ämnen flyttas över till andra institutioner och i samband med

Innevarande år har ILM tre till fyra miljoner i direkt minusresultat

det kommer personalen att erbjudas nya tjänster, säger rektorn. Vi hoppas kunna göra nedskärningarna så naturligt och klokt som möjligt.

Romulo Enmark flaggar för att fler ämnesområden kommer att granskas och förmodligen förändras inom det närmaste året.

– Det finns olika sätt att organisera ämnen på som vi ska gå igenom och hur det kommer att se ut framöver har vi svar på om kanske något år. Men får vi till allt det vi förutsatt oss kommer vi att ha ett riktigt guldåge internationellt eftersom många högskolor har samma problem som vi.

LINDA SUNDGREN.

> NOTISER

EU:S KRISHANTERING – MER CIVIL ÄN MILITÄR

När EU 1998 började utveckla en egen krishanteringsförmåga fanns vissa förhoppningar om att unionen skulle bli en stormakt medan andra uppfattade initiativet som ett hot mot Nato. I FOI:s rapport EU – en krishanteringsaktör i förändring, konstateras att så inte blivit fallet. Unionen har genomfört fler civila än militära

insatser och EU:s styrkor framställs som ett komplement, snarare än en konkurrent, till Nato. Enligt rapporten ligger EU:s styrka som krishanterare främst i den breda politiska uppslutningen, men för att nå önskad effekt behöver EU:s insatser på ett tydligare sätt kopplas till unionens utrikespolitik. (LS)

MALLAR FÖR DELEGERING

Yttersta ansvaret för arbetsmiljön i organisationen ligger hos arbetsgivaren, men det praktiska utförandet av arbetsmiljöarbetet sköts av personal ute på förbanden. Överföringen av arbetsuppgifter ska ske genom skriftlig delegering, men så är inte alltid fallet, enligt personalstaben.

– Vi har ett system som fungerar i

praktiken och saker blir gjorda som de ska, men det är räcker inte, säger Ingela Rugeland. Om en olycka inträffar är det viktigt att det finns skriftliga dokument som visar vem som bär ansvaret.

I marksäkerhetsmanualen utgåva 3 finns mallar för skriftlig delegering som kan användas inom såväl armén som flyget och marinen. (LS)

Foto: Ulf Petersson

Bristen på flygtekniker har gått från stor till alarmerande.

Omfattande brist på tekniker inom helikopter

Hård konkurrens från civila företag

Bristen på tekniker inom helikopter har förvärrats. Senaste halvåret har flottiljen i Linköping tappat nästan 40 procent till civila företag.

– Vi börjar närma oss den kritiska massan för när vi inte längre kan garantera flygsäkerheten, säger Mats-Uno Runeson, teknisk chef vid helikopterflottiljen.

Efter Försvarsmaktens beslut att lägga ut mer tekniskt underhåll på civila företag har bristen på flygtekniker i Linköping gått från stor till alarmerande. För sex månader sedan hade man 55 stycken, idag är endast 35 kvar. Enligt Försvarsmaktens organisationsplan ska de vara 96 år 2014.

– Flera företag har annonserat efter personal det senaste halvåret och många härifrån har valt att gå. De får betydligt mer betalt i det civila och vi kan inte konkurrera med löner, säger Mats-Uno Runeson.

Obligatoriet stör

Men det är inte bara högre ersättning som får teknikerna att lämna försvaret.

– Många saknar stringens. Man tycker att det varit för många omstruktureringar och att målbilden är otydlig. Först beslutar man att helikopter 14 ska baseras på Malmen och då utbildar vi personal och anpassar för det. Sedan ändrar man sig och säger att den ska till

Luleå eller Ronneby istället, vad händer då med dem vi utbildat? säger Mats-Uno Runeson.

Ett annat skäl som får folk att överväga det civila är obligatoriet.

– Diskussionen om man ska fortsätta i försvaret med de risker och den insatsfrekvens det innebär måste man ta hemma vid köksbordet. Alla förstår ju att det där med en insats var sjätte år inte gäller oss, det blir mycket oftare än så.

Underbemanningen får konsekvenser i den dagliga verksamheten och övningar kan inte alltid genomföras i önskvärd omfattning.

– Vi kanske vill flyga med fem helikoptrar men har bara folk till tre. Stressar vi personalen till mer riske-

rar vi att hamna över gränsen för vad flygsäkerheten klarar, säger Runeson.

Fem års utbildning

Brist på tekniker har varit ett problem sedan försvarsgrenarna slogs samman i slutet av nittioalet, berättar Runeson. Förband försvann från flera platser i landet och personal som inte vill flytta försvann från FM. Övergången från gamla till nya helikoptersystem har förvärrat problemen ytterligare.

– Vi har utbildat personal till nya helikoptersystem. Men så har de blivit försenade, som framför allt helikopter 14, och då har vi behövt ha folk till både nya och gamla system, säger han.

Runeson berättar att flera åtgärder planeras för att lösa personalbristen. De tekniker som idag jobbar i stab och ledning ska fortbildas för att återgå till mekanikertjänst. Personal ska kunna omfördelas från andra delar av flygvapnet och anställda i övriga försvaret ska erbjudas teknikerutbildning. Men det tar tid att utbilda ikapp kompetensbristen. Att få ut en ny flygtekniker tar fem år.

– Vi behöver få ut mellan tio och femton personer från skolan i Halmstad varje år, men vi har bara legat på fem till åtta stycken, säger han.

Men trots alla problem är Mats-Uno Runeson noga med att framhålla den ljusa framtid som helikopterverksamheten står inför.

– Vi har tre helikoptersystem som ligger i topp i Europa och västvärlden och vi är oerhört medvetna om att vi är prioriterade, önskvärda och behövda. Men teknikerbristen är ett omfattande problem som måste lösas.

LINDA SUNDGREN

ÖRNEN ÖKAR SÄKERHETEN

Den svenska Afghanistanstyrkan får nya skarpa ögon i skyn. Örnen, det taktiska UAV-systemet (obemannad luftfarkost) har anlänt till insatsområdet. Farkosten har god räckvidd och lång flygtid i jämförelse med äldre system, vilket gör att inhämtningen kan ske under helt andra förutsättningar.

En UAV har många användningsområden. Den viktigaste uppgiften är att inhämta information i form av rörlig bild som sedan kan bearbetas till underrättelser. Dessa underrättelser används exempelvis till att öka säkerheten för det svenska förbandets personal i området. (UP)

LÄKARE SLUTAR PÅ GRUND AV OBLIGATORIET

Sju av drygt femtio läkare har blivit uppsagda och slutar den första november sedan de vägrat skriva under obligatoriet. Det berättar Peter Holgersson, läkare vid marinbasen i Karlskrona och ordförande i Militär läkareföreningen.

– Jag tog jobb i Försvarsmakten

därför att jag tyckte det var intressant, men jag är inte beredd att åka till Afghanistan. Jag vet att flera av mina kollegor som slutar resonerar på samma sätt.

Att läkare är en bristkompetens i Försvarsmakten togs inte någon hänsyn till i sammanhanget. (LS)

Nya fall av tuberkulos-smitta i Ad

Foto: Jan Thörnqvist

Av 114 testade har cirka 10 lämnat positiva TBC prov.

För andra gången har tjänstgörande testats positiva för tuberkulos efter insats i Adenviken. Men inga prover togs innan de åkte och vart de smittats är oklart.

Av 114 testade som deltog i Operation Atalanta ME02 har cirka tio lämnat positiva TBC-prov, enligt Peter Holgersson, läkare vid marinbasen i Karlskrona. Det är ungefär lika stor andel som vid ME01.

– Alla de som lämnat positiva prover har skickats på lungröntgen

och de får också träffa en expert på TBC-smitta, säger Peter Holgersson. Men vad jag känner till har ingen insjuknat i tuberkulos.

Vart besättningen blivit smittad vet man inte. Inga prover togs före insatsen och det kan därför inte uteslutas att de bar på smittan redan innan de åkte till Adenviken. TBC är sällsynt i Sverige men internationellt är det en av de mest spridda infektionssjukdomarna. I länder som Somalia beräknas 80 till 90 procent bära på smittan. Att så många soldater drabbats väcker frågan om dem som gör internatio-

nell tjänst är att betrakta som en riskgrupp för TBC-smitta.

– Ja, så kan det vara, säger Bertil Starfelt, läkare och sektionschef vid insatsstaben J4, försvarsmedicinsektionen.

Spåra smittkälla

Efter att ett antal personer från ME01 lämnat positiva TBC-prover diskuterades om man skulle testa nästa gång innan de åkte. Så blev det inte.

– Vi hann inte ta några prover innan ME02 åkte iväg, annars borde vi ha gjort det, säger Bertil

Starfelt. De hade redan passerat hälsokontrollen i ett tight schema och det hade tagit tid att kalla tillbaka dem. Ett alternativ var att inte testa dem alls, men vi ville inte göra någon skillnad mellan ME01 och ME02, då hade det blivit diskussion om det.

Efter de positiva provsvaren från ME01 gjordes en utredning för att försöka spåra en eventuell gemensam smittkälla. Efterforskningarna gav inget resultat, men för flera av dem som hade lämnat positiva svar fanns enskilda sannolika förklaringar, enligt Starfelt.

➤ NOTISER

KÄNSELSTYRD INFORMATION TESTAS AV JASPILOTER

FOI har utvecklat en väst som genom vibrationer kan peka ut i vilken riktning västbäraren ska bege sig. Nyligen testades västen av Jaspiloter i simulator.

– Flera var intresserade, men det finns en del problem att lösa. Som fastsättningen i stolen och att man

måste kunna skjuta ut sig, säger Jonathan Svensson, forskare vid FOI.

Fördelen med information via känslan är att den kan mottagas utan att varken syn eller händer bli upptagna, till skillnad från budskap som skickas till en dator.

– Holländarna och amerikanerna är längst fram i den här utvecklingen.

När svensk militär kan börja använda tekniken går inte att svara på men det ligger långt fram i tiden, säger Jonathan Svensson. (LS)

FÖRSTA PASSET MED BLACKHAWK

Den 8 juli, i 35 graders värme och med risk för åska och regn genomförde fyra piloter från Helikopterflottiljen det första flygpasset i UH-60A Blackhawk.

Överstelöjtnant Mikael Wikh, Överste-

enviken

Vi hann inte ta några prover innan ME02 åkte iväg, annars borde vi ha gjort det

– En del var sjukvårdspersonal och man kan anta att de oftare exponeras för smitta än andra. En del hade varit på insats tidigare och kan ha smittats då och någon var utlandsfödd i ett land där TBC är mycket vanligt. Vi kommer att göra motsvarande kartläggning den här gången, säger han.

Osäkert vaccin

Försvarsmakten har sedan smittan upptäcktes efter ME01 ändrat rutiner. Numera testar man personer som ska tjänstgöra i insatsområden där smittan är vanligt förekommande både före och efter.

– På Livgardet har man hittat en person som bar på smittan. Men han bedömdes som helt frisk och det var inga problem för honom att åka, säger Bertil Starfelt.

Vaccin mot TBC finns men används mycket restriktivt på vuxna.

– Det är inte hundra procent tillförlitligt och kan invägga en i falsk trygghet. När effekten av vaccinet avtar kan man heller inte ta om det eftersom det inte ger någon ny boost, säger Jerker Jonsson.

LINDA SUNDGREN

TBC – en av världens vanligaste infektionssjukdomar

Att bli smittad kräver nära kontakt med en TBC-sjuk och utomhus är risken att drabbas minimal. Det säger Jerker Jonsson, läkare och expert på tuberkulos vid Smittskyddsinstitutet.

Tuberkulos är en av världens vanligaste infektionssjukdomar och en tredjedel av jordens befolkning beräknas bära på smittan. Värst drabbat är Asien och Afrika och i vissa länder är upp till 80–90 procent bärare av TBC-bakterier. Smittan är luftburen och sprids genom upphostning av bakterier, men det krävs nära kontakt med någon som insjuknat för att drabbas.

– Du måste i princip leva tätt ihop med någon som är sjuk för att själv bli smittad. Att bli smittad utomhus eller efter att ha vistats i samma lokal som någon under kortare stund räcker sällan, säger Jerker Jonsson.

Var tionde insjuknar

Om man som insatssoldat i ett land med hög förekomst av TBC mest rör sig på campen eller fartyget och mest träffar lokalbefolkning utomhus är risken för smitta liten, enligt Jonsson. Att bära på latent tuberkulos är ofarligt och bara personer som insjuknat i TBC är smittsamma.

– Det är med andra ord ingen risk att någon som blivit smittad

under en insats åker hem och överför sjukdomen till sina barn eller andra i familjen. Så länge man inte utvecklar sjukdomen är det ingen som helst fara, säger Jerker Jonsson.

Av friska, yngre personer med normalt immunförsvar insjuknar ungefär en av tio. Sjukdomen kan sätta sig var som helst i kroppen men oftast i lungorna. Feber, nattsvett, trötthet och viktnedgång hör till sjukdomsbilden men vanligaste symtomet är ihållande hosta.

– Vet man med sig att man bär på smittan ska man se till att få röntga lungorna om man får hosta som varar längre än tre veckor. Man ska inte nöja sig med kommentarer om astma eller att man måste sluta röka, säger Jerker Jonsson.

Lång behandling

I Sverige anmäls cirka 500 fall av TBC om året, nästan uteslutande bland utrikesfödda. Men även en del nya sjukdomsfall hos äldre svenskar upptäcks. Under första halvan av 1900-talet var tuberkulosen utbredd i Sverige och de äldre som insjuknar tros ha smittats i unga år.

– I början av nittonhundratalet var sjukdomen lika vanlig här hemma som den är i Somalia idag. De här människorna har levt med smittan hela livet utan komplikationer men när de blir gamla och immunförsvaret försvagas kan det bryta ut, säger Jerker Jonsson.

Det är med andra ord ingen risk att någon som blivit smittad under en insats åker hem och överför sjukdomen till sina barn eller andra i familjen. Så länge man inte utvecklar sjukdomen är det ingen som helst fara

Behandlingstiden för sjukdomen är lång, upp till sex månader. Om den inte behandlas kan den ge allvarliga konsekvenser och varje år dör cirka två miljoner människor av TBC.

LINDA SUNDGREN

FAKTA:

Information om TBC finns på Smittskyddsinstitutets hemsida: smittskyddsinstitutet.se/sjukdomar/tuberkulos

löjtnant Jonas Nellsjö, Major Magnus Hellgren och Kapten Kent Jonsson påbörjade den 22 juni sin Aviator Qualification Course (AQC) UH-60A Blackhawk. Kursen genomfördes under sex veckor på Fort Rucker, Alabama och är det första steget för kommande inflygning på UH-60M Blackhawk. (UP)

Foto: Mikael Wikth

Händelserna på Sigonellabasen har väckt stort intresse i lokala medier.

Protokoll ändrades i efterhand

Då den första omgången personal anlände till Sigonellabasen på Sicilien sattes de genast på hårda prov. Långa arbetsdagar med ständigt pågående flygverksamhet, samtidigt som personalen själva skulle lösa stödverksamheter som vaktuppgifter, städning och tvätt.

Då de framförde sina synpunkter och uttryckte oro för flyg- och verksamhetssäkerheten till förbandsledningen slutade det med hot om att de skulle stå till svars inför försvarets personalansvarsnämnd.

Då de cirka 130 personerna från F 17 i Kallinge kom till Sigonellabasen på Sicilien för att påbörja Libyeninsatsen var ingenting förberett inför deras ankomst. Redan efter någon vecka genomförde markpersonalen en arbetsplatsträff i syfte att förbättra arbetsmiljön och insatsen, där en rad problem noterades. Det fanns en oro att arbetsbelastningen

i längden skulle kunna påverka flyg- och verksamhetssäkerheten och protokollet med de noterade problemen överlämnades till förbandsledningen.

Ändrad attityd

Från början sågs det av närmsta cheferna positivt på markpersonalens initiativ. Protokollet med synpunkter togs emot med den uttalade ambitionen att förbandet tillsammans skulle reda ut problemen. Men då protokollet nådde högre upp i förbandsledningen ändrades tonläget.

– Det var en formulering om att personalen började tappa förtroendet för ledningen som gjorde att chefen för insatsen, Stefan Wilson, förkastade protokollet med motiveringen att ett tappat förtroende inte går att reparera. Personalen fick 24 timmar på sig att ändra protokollet, säger Officersförbundets förtroendemannan på F 17, Roger Karlsson.

Även övriga chefer ändrade attityd och personalen kallades till enskilda samtal där de frågades om

de fortfarande stod bakom protokollet. De blev sedan informerade om att om så var fallet fanns ingen annan utväg än att deras fall vid hemkomsten skulle dras i försvarets personalnämnd med risk för avsked som följd.

Mycket allvarligt

Protokollet ändrades och det är först efter hemkomsten till Sverige som kunskapen om vad som hänt blivit känt hos ordinarie chefer och fackliga företrädare.

– Har personal hotats med uppsägning på grund av att de uttryckt oro över flyg- och verksamhetssäkerheten så är det mycket allvarligt. Nu genomför chefen för F 17 en egen utredning och resultatet av den utredningen avgör hur vi går vidare. Vi tänker själva genomföra en enkätundersökning bland personalen som ett komplement till arbetsgivarens utredning. Med tanke på att det här är människor som kommer att arbeta ihop i vardagen så går det inte att sopa det som skett under mattan, säger Roger Karlsson.

Vi begär full insyn i den utredningen. Vi tänker själva genomföra en enkätundersökning

Insatschefen Stefan Wilson förnekar att ändringarna i protokollet skulle ha tvingats fram efter påtryckningar.

– Det är helt fel. Däremot var jag tvungen att ta det som stod i protokollet på allvar. Mycket i protokollet var väldigt bra och som vi till stora delar tog till oss. Men där stod också att personalen tappat förtroende för sin stab. Om det verkligen var på det viset så går det inte att bedriva verksamhet. Det var efter att jag gjort detta tydligt som den meningen togs bort.

ULF PETERSSON

”Nödvändig men otillräcklig”

Forskningsrapport om marinens insatser i Adenviken

Sjöröveriet utanför Somalia kan bara stoppas genom insatser iland. Örlogsfartygen är för få och den militära närvaron räcker inte för att avskräcka piraterna. Det konstateras i en färsk rapport från Totalförsvarets forskningsinstitut.

Piratattackerna utanför den somaliska kusten fortsätter att öka. 2010 angreps över 200 fartyg och nästan 50 kapades. De internationella styrkorna på plats har inte lyckats vända den negativa utvecklingen.

– Marinen behövs för att garantera mattransporterna till Somalia och ge handelsflottan någon form av skydd. Men insatserna är otillräckliga. Området är gigantiskt och fartygen för få. Militären har heller

ingen avskräckande effekt. Det ekonomiska läget iland är så desperat att man är beredd att ta de risker det innebär att ge sig ut på havet i små båtar och kapa fartyg, säger forskare Karl Sörenson som skrivit rapporten *Wrong hands on deck? Combating piracy and building maritime security in eastern Africa*.

Annat sjöburen brottslighet

Sjöröveriet bottenar i förhållanden iland. Fattigdomen är utbredd, hungersnöden akut och den politiska styrningen nästan obefintlig. Dessutom har man ett unikt geografiskt läge, alldeles vid inloppet till Suezkanalen, ett av världens mest trafikerade fartygsstråk.

– Lösningen på problemen måste vara en kombination av åtgärder, säger Karl Sörenson. Sjöroveri är

2010 angreps över 200 fartyg och nästan 50 kapades

en kriminell verksamhet och man måste få en fungerande polis som kan se till att hela rättskedjan fungerar, från gripanden och bevissäkring till rättegång och lagföring. Man måste också bygga upp en kustbevakning som kan upptäcka när något är på gång.

I rapporten beskrivs även annan olaglig verksamhet i farvattnen utanför Somalia som delvis hänger samman med sjöröveriet. Det handlar om människosmuggling, illegalt

fiske, vapensmuggling (främst till Jemen) och dumpning av sopor.

– Piraterna är inte längre arga fiskare som ger igen för att européer och asiater fiskar ut deras vatten. Men det finns en förbittring i landet över hur andra uppträder utanför den afrikanska kusten, säger Karl Sörenson.

LINDA SUNDGREN

FAKTA: Siffror

Siffror för sjöröveriet utanför Somalia 2011, till och med 18 augusti:

178	incidenter
22	kapningar
362	gisslan
7	döda

Källa: Internationella piratbekämpningsbyrån ICC-IMB

Kläder Skydd

Rätt skydd genom kunskap

Procurator Fire & Rescue utgör spjutspetsen inom personligt skydd. Vårt sortiment består till stor del av tekniska och avancerade produkter som kräver både kompetens och höga krav på långvarig funktion under hårda arbetsförhållanden. Välkommen att kontakta oss för ytterligare information.

Tel 0200 811 000 • www.procurator.net

procurator

Förbundet kritiskt mot utredning

Officersförbundet är till stora delar överens med Försvarsmakten i deras kritik mot slutsatserna i Försvarsstrukturutredningen som presenterades tidigare i våras.

Det är främst utredarens förslag att överföra logistikfunktionen från Försvarsmakten till Försvarets materielverk som riskerar att få negativa konsekvenser, anser Officersförbundet.

I mitten av juli lämnade Officersförbundet sitt remissvar på Försvarsstrukturutredningen. Där uttrycker förbundet åsikten att hela Försvarsmaktens omstrukturering äventyras om regeringen går på utredningens förslag, och det är just att den sammanhållna försvarslogistiken flyttas från Försvarsmakten till Försvarets materielverk som utpekats som den största orsaken. Officersförbundet anser att det är Försvarsmakten som ska organisera en sammanhållen försvarslogistik.

– Försvarsmakten är inne i den största omstruktureringen på 100 år. Just nu är det enorma belastningar på, och oro bland, personalen. Att då genomföra personalövergångar i den här omfattningen innebär också att man måste ta ett stort ansvar för de anställda. Det är en faktor som måste beaktas, säger Mikael Boox, ombudsman på Officersförbundet.

– En internationell insats är till stora delar ett logistikprojekt, därför är det av största vikt att den som leder insatsen också ansvarar för logistikfunktionen. Därför är den frågan så viktig.

Officersförbundet ställer sig också tvivlande till de beräkningar utredaren Jan Segerberg redovisat då de gäller de sammanlagda besparingarna, uppskattade till 2,4 miljarder årligen.

Genomför Prio

Ett annat av utredarens förslag var att stoppa införandet av steg tre och fyra av stödsystemet Prio. Anledningen var att utredaren ansåg

utredaren ansåg att det behövs tid för att analysera följderna

att det behövs tid för att analysera följderna som utredningens förslag medför. Försvarsmaktens generaldirektör Ulf Bengtsson beräknade att ett stopp av införandet skulle medföra kostnader på cirka 300 miljoner kronor, lika mycket som att fullfölja arbetet, och motsatte sig även det förslaget. Officersförbundet går på samma linje.

– Det vore olyckligt att avbryta. Mycket personalverksamhet är beroende av att Prio steg tre och fyra införs, säger Mikael Boox.

Utveckling av FHS

Mer positiva är tongångarna då det gäller utredarens förslag då det gäller Försvarshögskolan. Där ser Of-

icersförbundet att det finns stöd i utredningen för fortsatt utveckling av FHS och anser att skolan bör få större grundfinansiering genom anslag.

– Det är viktigt att officersyrket får en professionsvetenskap, en egen vetenskap baserad på officersyrkets unika förutsättningar och egenskaper. Ökade anslag krävs för att säkerställa ämnesutveckling och finansiering av forskning, säger Mikael Boox.

Försvarsstrukturutredningen med den av regeringen utnämnde ensamutredaren Jan Segerberg hade som uppdrag att föreslå hur effektivisering och rationalisering av stödverksamheterna i och kring Försvarsmakten kan bidra till att finansiera insatsförsvaret. Regeringens ställningstagande till utredningen och de inkomna remissvaren väntas under hösten. En första indikation på hur regeringen ställer sig till utredningen kan komma med budgetpropositionen för 2012 som kommer i september.

ULF PETERSSON

Jobba med det viktigaste. Var med och bygg samhället.
Få en hel stad att fungera. Välkommen till vår stad - Västerås!

Edströmska – en av Sveriges bästa
gymnasieskolor inom fordons-
och transportutbildningar söker

GYMNASIEREKTOR

Heltid. Tillsvidare. Ref.nr A225721

Sista ansökningsdag: 2011-09-18

Läs mer om tjänsten på www.vasteras.se

CLP
SYSTEM AB

Vapentechnik

Fordonsteknik

Kriminaltechnik

WWW.CLP.SE

Ritarslingan 5, 187 66 Täby, Tele: 08-732 44 05

05:14:20
DAYBREAK
DOWNTOWN,
LOS ANGELES, USA
MAY 23, 2012

REALITY OFTEN SURPASSES IMAGINATION

ANTICIPATE TOMORROW

The world is an ever-changing place and our field is defence and security. Flows, infrastructure and technology are becoming increasingly sophisticated – and vulnerable. Anything can happen and reality often surpasses imagination.

We believe that everybody should have the right to feel safe, and our mission is to help protect countries and society as well as human beings. We seek the means to detect and define threats. We help to make the right decisions and take the necessary actions.

By challenging conventions and by putting new ideas to the test we find ways to improve and refine solutions for today and for the future. By looking beyond the horizon we do our utmost to prepare for the unexpected and even the unknown.

We strive to anticipate tomorrow.

www.saabgroup.com

SAAB

ENGINE
1

ENGINE
2

MATCH
NO

HOIST
OFF

OFF

2700
RPM

START

START

REDUCE V_{LO} (POWER - ON)
BY 20 KIAS

GROSS WEIGHT
ABOVE 3000 Kg :

REDUCE V_{LO}
POWER - ON
BY 20 KIAS

REDUCE V_{LO}
POWER - OFF / OEI
BY 20 KIAS

EMERGENCY FLOATS

LANDING ABOVE
100 FT AGL
NO FLAPS
NO FLAPS
NO FLAPS

SEARCHLIGHT

CAUTION
USE
100 FT AGL
CONDITION
NO FLAPS
NO FLAPS

NO APPROACH
FLAPS IN
NORMAL
IN 100 KIAS
100
NO FLAPS
NO FLAPS

ON SYSTEM
NO FLAPS
NO FLAPS

ETT FÖRBAND I FOKUS

Text & foto: Ulf Petersson

Helikopterflottiljen är ofta i fokus. De förmågor flottiljen levererar är efterfrågade och ofta gränssättande för den totala insatsens förmåga. Det är också ofta en het politisk potatis. Uppmärksamheten har sina sidor.

Den dag Officerstidningen besöker tredje helikopterskvadronen i Ronneby toppar Sveriges Radios ekosändningar med nyheten att det var tidigare försvarsminister Björn von Sydow som drev igenom inköpet av det nya helikoptersystemet NH 90 eller HKP 14.

Än en gång är Försvarsmaktens helikopterverksamhet i mediefokus och än en gång handlar det om förseningar och fördringar.

DEN POLITISKA AMBITIONEN den gången var att hitta en samordad lösning som gjorde det möjligt att dela på kostnader för exempelvis underhåll och utbildning. Allt enligt Ekot. Den samordade lösningen gick väl sådär. Danskarna hoppade av och de svenska, finska och norska versionerna är fulla av nationella särlossningar så frågan är hur det blir med de gemensamma underhållstankarna.

Beslutet ledde till att HKP 4, Vertolen, den gamla slitvargen som blivit en välbekant profil efter ubåtsjakter i Hårsfjärden och mängder av sjöräddningsuppdrag, skulle avvecklas. Det i sin tur innebar, trots formuleringar i försvarsbeslutet 2004, att sjöräddningsuppgifterna, som varit kärnan i verksamheten i Ronneby, försvann.

Nu skulle verksamheten inriktas mot markoperativa uppgifter. 2008 skulle Sverige leda Nordic Battlegroup, ytterligare ett politiskt prestigeprojekt som satte logiken på undantag.

För tredje helikopterskvadronen innebar beslutet att avveckla HKP 4 en besvikelse för många. Sjøräddning och ubåtsjakt hade varit inriktningen under decennier. Några sökte sig andra arbetsuppgifter eller nya arbetsgivare, andra antog utmaningen att etablera de nya helikoptersystemen.

SJÖRÄDDNINGSBEREDSKAPEN FINNS KVAR i Ronneby. Vid sidan av fyra avbladade Helikopter 4, ställda i malpåse i väntan på nya beslut, står Sjøräddningens vita helikopter opererad av anbudsinnaren Norrlandsflyg dit flera av flottiljens medarbetare sökte sig.

På grund av förseningarna på 14-systemet tvingades regeringen skjuta till nära fem miljarder för ett nytt helikoptersystem, HKP

Jag tycker inte att vi tvingats till en ambitionssänkning, det man kan göra med HKP 15, det gör vi

16. Den här gången en beprövad amerikansk maskin med många år på nacken, Blackhawk. Det var dock aldrig aktuellt att damma av den gamla trojkan HKP 4, trots att det fortfarande finns gott om flygtimmar kvar på de tioalet maskiner som står i hangarerna på Kallinge. Slutnotan är inte skriven, kostnaden för tappad kompetens och personliga levnadsöden är svåra att fånga upp i bokföringen. Vissa är bittra. Andra vill inte titta bakåt.

Marcus Roos

MARCUS ROOS ANSTÄLLEDDES efter denna historiska beskrivning. Han har inga känslomässiga kopplingar till varken sjöräddning, ubåtsjakt eller HKP 4. Som tekniker och uppdragsspecialist så har han fått prova på arbetet både på kompaniet, där markpersonalen organiseras, och på divisionen där den flygande personalen har sin hemvist. Och han stortrivs med den omväxling arbetet ger.

– Jag gjorde militärtjänsten på F 10 och arbetade sedan vidare där som civilanställd mekaniker fram till nedläggningen. Sedan blev det studier på militärhögskolan. Tyvärr tillhörde jag den generation som inte kunde anställas (2005) så det blev en tid i det civila. Sedan sökte de tekniker till helikopterflottiljen och jag sökte och arbetar sedan 2007 här på tredje helikopterskvadronen.

Marcus var del av Nordic Battlegroup som stått i beredskap under första halvåret i år. Där har han varit en del av den flygande besättningen, tjänstgjort som uppdragsspecialist vid sidan av sin funktion som tekniker. Uppdragsspecialistens roll är utföra det arbete som ska utföras för det aktuella uppdraget. Exempel på uppgifter är att hantera den elektrooptiska sensorn eller Flirkameran, som kan monteras under helikoptern, ta hand om transporter, vara dörrskytt eller vinschoperatör.

BER MAN MARCUS att beskriva en vanlig arbetsdag så sker det med reservationen att arbetet ständigt ändrar karaktär. Det är första veckan efter en lång semester och han är åter en del av markpersonalen.

Dagen börjar halv åtta med ordergivning och arbetsuppgifterna fördelas. Ofta innebär det att han tilldelas en helikopter, som han klargör för dagens uppgifter.

Jag följer det flygprogram som gäller för just den helikoptern, den dagen. Efter varje pass görs en rad kontroller och efter ett visst antal flygtimmar görs större genomgångar av helikoptern, säger Marcus.

Ätminstone någon gång varje vecka flyger Marcus med för att övas i sin roll som uppdragsspecialist. Speciellt kräver Flirkameran regelbunden övning. Med en joystick styr Marcus kameraögat och den värmekänsliga sensorn.

Är det övning blir det flera flygningar per dag, inför NBG var

Startklar HKP 10, Superpuma.

det en intensiv övningsperiod. Det är just omväxlingen som jag trivs med. Att både arbeta som tekniker och att få ingå i den flygande besättningen, säger Marcus.

SEDAN BJUDS OFFICERSTIDNINGEN med att delta på ett flygpas. En gråmålad HKP 15 står startberedd ute på plattan. De grå maskinerna är avsedda för sjöoperativa uppgifter, de gröna opererar över land. För det aktuella passet är Anders Ljungman befälhavare, assisterad av Per Lundblad.

Målsättningen för flygpasset är att öva en rad moment. Även för piloterna är det första arbetsveckan och efter flera veckors vila behöver rutinerna väckas till liv.

Helikopter 15 är inte svår att flyga, själva flygningen sitter i ryggraden. Men det är många knappar att hålla reda på, olika menyer i systemet som ska gås igenom. Där måste man fräscha upp minnet, säger Anders Ljungman.

Under det 45 minuter långa flygpasset övas landning i terräng, nedgång över vatten, styrautomatik och radarfunktioner. Efter en vända över Karlskrona skärgård och Marinbasen görs en instrumentflygning, ILS, till Ronneby.

DET ÄR UPPENBART att Marcus Roos känner för sin Helikopter 15. Han berättar att den togs fram dels som skolhelikopter, dels för sjöoperativa uppgifter. Den har varit med i den internationella insatsen mot piratverksamheten i Adenviken 2010 och ingick även i NBG 2011.

HKP 15 är liten men kompetent. Den var nere i Adenviken och gjorde stor nytta, där blev det fart på utvecklingen, ett förmågelyft. Sjuktransporter, dörrskytte, hur man använder kameran, allt har utvecklats starkt. Nu i höst börjar vi öva de sjöoperativa uppgifterna på allvar. Jag tycker inte att vi tvingats till en ambitionssänkning, det man kan göra med HKP 15, det gör vi.

Det är just omväxlingen som jag trivs med. Att både arbeta som tekniker och att få ingå i den flygande besättningen

1998 FANNS DET cirka etthundra helikoptrar då Försvarsmaktens helikopter verksamhet organiserades i Helikopterflottiljen. Om några år, då den planerade organisationen är intagen, är antalet drygt 50 helikoptrar. I en internationell jämförelse är Sverige en liten aktör. Hans Lundgren, Officersförbundets lokale representant på skvadronen, tror att pendeln kan slå tillbaka.

Ett nytt hangarbygge är bara ett regeringsgodkännande från att förverkligas.

Från beslut tar det tre år innan vi kan flytta in i den nya hangaren. Det är beslutat att Sjöfartsverket ska ta över sjöräddningen i egen regi, de har sagt upp avtalet med Norrlandsflyg. Skattebetalarna betalar för denna tjänst till viss del två gånger. Kostnaderna för sjöräddningen ökar för varje år. När politikerna får upp ögon för detta skulle det förvåna mig om inte Försvarsmakten med nya kompetenta helikoptrar får uppgiften igen. Framförallt om ambitionsnivå vad det gäller internationella insatser skulle minska i framtiden.

FAKTA: Helikopterflottiljen

Försvarsmaktens helikopterflottilj, Hkpflj, är ett förband vars kärnverksamhet är att utbilda en helikopter bataljon med mark- och sjöoperativ inriktning som kan verka både vid insatser i Sverige eller vid internationella insatser.

Helikopterflottiljen är Försvarsmaktens enda helikopterförband och är därför en viktig komponent i dagens sammansatta förband och insatser.

Förbandsledningen är grupperad i Linköping tillsammans med andra helikopterskvadronen (2. hkpskv). Hkpflj har även detachement i Luleå (1. hkpskv), Ronneby (3. hkpskv) och i Sätenäs (3. hkpskv Sätenäs).

- Personal 2009
- Yrkesofficerare: 494
- Civilanställda: 96
- Gruppbefäl, soldater och sjömän: 17
- Reservofficerare: 58

Källa: forsvarsmakten.se

Vi stödjer hela soldatfamiljen!

Familjestödets innehåll är utformat med hänsyn till de förändrade livsvillkor som kan komma att möta soldatens familjemedlemmar, släktingar & nära vänner i samband med en utlandstjänstgöring.

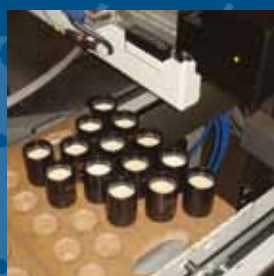
Vi erbjuder bland annat PREP-kurser för par, individuellt samtalsstöd, familjerådgivning och aktiviteter vid landets soldathem.

Passa på att anmäla er till höstens PREP-kurser!

För mer info och anmälan, besök vår nya hemsida www.soldathem.org

Your Choice for Demilitarization of Cluster Munitions

Extensive experience and State-of-the-Art Processes

www.nammo.com

nammo

Hans Lundgren.

FACKLIGT ARBETE PÅ TVÅ TÄTER

Text & foto: Ulf Petersson

Då sonarofficeren och ytbärgaren Hans Lundgren engagerade sig fackligt år 2002 var läget på helikopterflottiljen i Kallinge mycket infekterat. Ett antal piloter hade brutit sig ur Officersförbundet och startat eget, Flygvapnets Piloters Intresseförening, FPI.

FPI, utbrytare från Officersförbundet, finns kvar än idag. De är organiserade under Ledarna men saknar egen förhandlingsrätt. Många piloter är kvar inom Officersförbundet och den gamla bitterheten har lagt sig. Idag förordas samarbete.

– FPI fick igenom löneavtalet ALLF år 2000, ett bra avtal då. Sedan har det varit många turer men för att göra en lång historia kort, visst vill vi ha tillbaka medlemmarna från FPI, säger Hans Lundgren.

MEN DET ÄR inte historia Hans Lundgren vill ägna sig åt. Han vill beskriva dagens helikopterflottilj som numera går i samma riktning, om än kanske inte alltid i takt, med flottiljledningen.

– Vi är här för att producera insatsförband. Lokalt lyssnar cheferna på våra argument men vi upplever att det finns en okunskap högre upp, problemen uppstår ibland på flottiljnivå men framför allt på högkvarternivå. Jag tycker att Officersförbundet ska köra igång den samverkansutbildning för chefer som genomfördes förr. Förbandsledningarna på de olika garnisonsorterna samt en hel del av ÖB chefsgrupp måste utbildas, de har glömt bort vad samverkan är och hur det är tänkt att tillämpas, säger Hans Lundgren.

IDAG RÅDER BRIST på både markpersonal och flygande personal. Ett 20-tal tekniker har gått till civila aktörer som Saab, som fått kontrakt på underhållet av HKP 15.

– De får upp mot tio tusen kronor mer i månaden. Det här är ett faktum som Högkvarteret måste förhålla sig till och inte unikt för Helikopterflottiljen, men jag tror vi har de största vakanserna i Flygvapnet. Lönerna är för låga.

Lokalt försöker man lappa och laga. Föra över Ralsmedel till teknikersidan för att lindra lönegapet. För den flygande personalen, piloter, taktiska officerare och uppdragsspecialister, ser det motsvarande dystert ut vid horisonten. Stora pensionsavgångar är att vänta bland piloterna. För de taktiska officerarna och sjöoperativa uppdragsspecialisterna har rekrytering en legat nere under många år. Nu skall de sjöoperativa delarna återta sina kunskaper i och med Helikopter 14:s införande och då saknas personalen.

– Att få en besättningsmedlem i en helikopter klar för insats tar fem till åtta år från det att vi nyrekryterar honom/henne till vi kan sätta in dem i en insats. Vårt förband skiljer sig mot andra förband när det gäller rekrytering till kommando och pågående internationella insatser med helikopter. Merparten av den efterfrågade kompetensen finns bara på vårt förband. Andra förband kan, om de själva inte har tillräckligt med sökande, hitta kompetensen på ett ”systerförband”. Den möjligheten har inte vi, säger Hans Lundgren.

Som landsortsförband så måste vi bli bättre på att rekrytera lokalt

Hans Lundgren uppskattar att det kommer att behövas 16 piloter per år de närmaste åren. Intaget senaste åren har legat runt åtta. Nu ökar det till ca 12 per år.

– Vi har lyckats ta över ett par JAS-piloter som tjänstgjort här i Kallinge. Det är en bra lösning, de är rotade här. Som landsortsförband så måste vi bli bättre på att rekrytera lokalt. Att locka hit personal från storstäderna blir sällan lyckat, de söker sig snart härifrån, säger Hans Lundgren.

CENTRALISERINGEN AV PERSONALFUNKTIONEN är en annan fråga som engagerar Hans Lundgren och hans medlemmar. Han inser att det finns positiva sidor med att samla personalfunktionens kompetens på ett ställe men han tycker att det har blivit en stor och otymplig koloss.

– Försvarsmakten måste stanna upp och överväga om det här var en klok väg att gå. Jag misstänker att det är långt fler som rekryterats till centrala HRC, jämfört med de som fick lämna personalfunktionerna ute på förbanden. Har det verkligen blivit effektivare och kostnadsbesparande för organisationen? Min erfarenhet säger mig att det måste finnas människor ute på förbanden som kan personaltjänst.

På Helikopterflottiljen har de anställda väntat på Rals-pengar som skulle kommit med julilönen. Lokala avtalet skrevs under i slutet på maj, underlag gick in till HR-centrum i slutet på juni. Få tror att de kommer med augustilönen heller, ”orimligt”, säger Hans Lundgren.

ARBETSTIDSAVTALET ÄR EN annan fråga som dragit ut på tiden och som väcker ilska ute på förbanden. I snart fyra år har förhandlingar pågått och ständigt kör samtalen in i nya återvändsgränder.

– Vi var ett av fem förband som av Högkvarteret fick i uppdrag att teckna försöksavtal som vi lokalt med arbetsgivaren hade utarbetat. Det var år 2000. Mina medlemmar är nöjda med det avtalet och vi anser att våra erfarenheter kan ligga som en grund för ett centralt avtal. Ingen av försvarsmaktens olika förhandlingschefer har dock visat något större intresse för det. Det är tjänstefel, säger Hans Lundgren.

Samma erfarenheter har Fredrik Tham, ombud för FPI. Han hänvisar till ett eget arbete som hans medlemmar har gjort där de tittat på den totala arbetsmarknaden.

– Arbetsgivaren har sedan kommit med ett bud som är näst intill ett hån. Jag blir fundersam över vilket ansvar de tar från arbetsgivarhåll.

Varken Fredrik Tham eller Hans Lundgren ser det som något stort problem att arbetstagarna representeras av två olika organisationer. Idag arbetar de gemensamt med frågorna och både Hans och Fredrik får möta medlemmarnas frustration.

Försvarsmakten måste stanna upp och överväga om det här var en klok väg att gå

SÄKERHETEN HÖJS

men mycket arbete återstår

Ett nytt system för avvikelsehantering planeras, uppföljningar ska ske kontinuerligt och det allmänna säkerhetstänkandet höjas. Försvarmakten fortsätter att strama upp organisationen men flera olycksutredningar senaste året pekar på stora brister.

Utredningen av HMS "Sundsvalls" grundstötning utanför Sandhamn i oktober 2010 blottade en rad brister. Riskanalysen var undermålig, säkerhetsmarginalerna små och delar av besättningen saknade tillräcklig utbildning för uppdraget. Tidigare under året uppdagades problem då ett regeringsplan på flygplatsen i Marmal i Afghanistan körde av taxibanan och brakade rakt in i en järnräls. Och förra hösten kom en rapport från Statens haverikommission (SHK) som avslöjade att flygplan, både militära och civila, befunnit sig i osäkra luftrum under pågående militärövningar med skarp ammunition. Orsaken uppgavs bland annat vara bristande rutiner.

Sammantaget ger olycksrapporterna en bild av en organisation i behov av skärpta rutiner och ett mer strukturerat säkerhetsarbete. Säkerhetsinspektionens chef, Anders Emanuelson, håller med.

– Vi har gjort en hel del de senaste åren men det finns fortfarande mycket kvar att göra. Säkerhetsinspektionens främsta uppgifter är att arbeta med tillsyn och regelgivning. För oss är det också viktigt att kontinuerligt följa upp avvikelser och olika former av rekommendationer, säger han.

NÄR DET GÄLLER uppföljningar tycks den funktion som ska kontrollera att åtgärder genomförs inte alltid fungera. Enligt Emanuelson finns det behov av att förbättra det arbetet i alla led. På ledningsnivå håller nya rutiner på att ta form.

– Vi har numera möten med ÖB och chefen prod en gång i halvåret där vi går igenom verksamhetssäkerhetsarbetet och följer upp olycksrapporter. Vi tittar på vad som framkommit, vilka åtgärder som har vidtagits eller måste vidtas för att det inträffade inte ska upprepas och vad som faktiskt blir gjort. Det här är ett steg i rätt riktning, men det behöver utvecklas. Förhoppningsvis kommer vi att kunna ha möten varje kvartal där även chefen insats och personaldirektören deltar, säger han.

Men inte bara ledningen behöver bli bättre på att genomföra uppföljningar, menar Emanuelson. En skärpning behövs också ute på fältet.

– När chefer på förbanden säger att man inte hinner göra uppföljningar måste de ställa sig frågan: Vad är viktigast - ytterst, att missa en ekonomirapport eller hindra en kollega att trampa i syltburken? Vi är skyldiga att personligen följa upp verksamheten och det får inte prioriteras bort.

Ett annat område som anses vara i behov av kvalitetshöjning är riskanalyser. Efter olyckan med HMS "Sundsvall" gjorde marinen en översyn av sjösäkerheten. Då upptäcktes att riskanalyser inte alltid görs; ibland hoppar man över att korrigera analyserna när det sker förändringar under pågående övning. Det här är förhållanden som Emanuelson känner igen.

– **DET FINNS EN** politisk korrekthet när det gäller riskanalyser. Man gör dem för sakens skull men de betyder ingenting för en. Värsta scenariot är när analysen sprids till de övriga som får intrycket att "han har koll" och så slappnar man av lite.

– Egentligen borde riskanalyser vara det mest naturliga, vi gör dem faktiskt hela tiden, oavsett om vi kör bil, är på övning eller i skarpt läge. Spela filmen framlänges och väg in de olika parametrar som finns.

Försvarmaktens verksamhet är i sin natur riskfylld, men det krävs kunskap och noggranna överväganden för att veta vilka riskerna är.

– Ibland hör man någon som slarvar med säkerheten säga att "Jag är beredd att ta risken". Vilken risk, undrar jag då? Har du gjort en analys eller chansar du bara? Det är stor skillnad mellan att ta en risk och att gamble och vi måste hela tiden ställa oss frågan vad som är den tolerabla risken, säger Emanuelson.

Men det krävs också bra utrustning för att motivera enskilda individer att fatta säkra beslut.

– Ta det här med bilbälte. Det behövs och ska användas, men Galten har ett fyrpunktsbälte som känns ganska sladdrigt och kort och det kan fresta en att ta en rövare. Vi måste vi skapa system som inte lockar folk att fatta dumma beslut, säger Emanuelson.

I RAPPORTEN OM FLYGNINGAR genom skjutövningsområden som SHK publicerade förra hösten kom det fram att personalen var osäker på vilka rutiner som gällde. Samarbetet och överföringen av information mellan inblandade parter var också otidlig.

– Vi skulle behöva utveckla arbetsformerna ytterligare och fråga oss om, ett, finns det rutinbeskrivningar? Två, är de kända? Och tre, följs de? Min uppfattning är att vi många gånger skriver ma-

Sammantaget ger olycksrapporterna en bild av en organisation i behov av skärpta rutiner, anser Statens Haverikommission.

nualer men sedan stannar det där. Konsekvensen blir att vi inte får en verksamhet som är tillräckligt tydlig och strukturerad och avståndet mellan regelverk och hur vi arbetar växer. Vi behöver ett ledningssystem där vi jobbar som vi skriver, säger Emanuelson.

Att utveckla och skärpa säkerhetstänkandet i verksamheten är ett långsiktigt men nödvändigt arbete, konstaterar han. Men ett grundläggande problem i sammanhanget är att de rapporter och utredningar som görs endast ger fragmenterade bilder av säkerhetsläget inom Försvarsmakten. Det saknas ett gemensamt system för rapportering av avvikelser och de som finns används inte fullt ut.

– Många gånger har avvikelser rapporterats på ett korrekt sätt men man har inte vidtagit några åtgärder efter det. Det beror i sin tur på att det inte finns några tydliga rutiner för att ta hand om avvikelser, säger han.

I DAGSLÄGET HAR MARINEN och flyget varsitt separat system för avvikelserrapportering medan armén sköter det manuellt. Gunnar Karlson, är chef för förbandsproduktion.

– Det är ingen bra situation vi har idag. Vi har svårt att dra slutsatser och se om det finns några strukturella systemfel som sträcker sig över verksamhetsgrenarna, säger han.

Försvarsmakten har inlett ett arbete med att ta fram ett gemen-

Ibland hör man någon som slarvar med säkerheten säga att "Jag är beredd att ta risken". Vilken risk, undrar jag då? Har du gjort en analys eller chansar du bara?

samt system för avvikelshantering. Gunnar Karlson är ansvarig för projektet.

– Systemet kommer att avgränsas till arbetsmiljö och verksamhetssäkerhet. Men arbetet har bara börjat och vi har tagit fram ett första utkast till kravspecifikation om vad det är vi vill ha, säger han.

FM tittar på de system som idag används av andra statliga myndigheter liksom av försvarsmakterna i de nordiska grannländerna.

– Vi vill undvika att uppfinna hjulet i onödan, det brukar ta lång tid och vara kostsamt och därför tittar vi på hur andra gör. Finland har nyligen infört ett sådant här system och i Danmark använder man delvis en avvikelshanteringsfunktion i Prio, säger Gunnar Karlson.

Att kopiera de system som marinen eller flyget använder sig av idag till hela FM är inte aktuellt.

- DE BÖRJAR BLI föråldrade och passar heller inte in i den IT-plattform som Försvarsmakten använder. Men vi tittar även på de systemen för att se vad i dem som vi vill behålla, säger Gunnar Karlson.

När ett nytt system är redo att tas i bruk är osäkert. Någon tidsplan finns inte.

– Det här är ett långsiktigt arbete och det handlar om år innan vi har något på plats. Till dess arbetar vi vidare med befintliga system, säger Gunnar Karlson.

Diskussionen om ett Försvarsmaktsgemensamt system för avvikelserrapportering har diskuterats i många år utan resultat. Men Emanuelson tror att det kommer att genomföras den här gången.

– Vi måste ta tag i det här och jag upplever att det också finns en motivation att göra det, säger han.

LINDA SUNDGREN

SOLDATER RATAR LOGEMENTBOENDE

Lista på förbättringskrav efter enkätundersökning

Högre lön toppar önskelistan. Men även bra bostäder, välanpassad utrustning och karriärmöjligheter efterfrågas. I Skövde har man tagit reda på vad soldaterna vill ha för att stanna i Försvarsmakten.

– Jag tror inte det kommer att bli några problem för oss att rekrytera. Men att få folk att stanna kvar lär bli svårare om vi inte kan tillmötesgå soldaternas krav, säger överstelöjtnant Leif Torin-Carlsson, chef för P4 Kvarn som genomfört undersökningen.

Anställda soldater antas ha andra behov och krav än värnpliktiga, i alla fall delvis. Vid Skövde garnison har man genomfört en enkätundersökning bland rekryterna för att ta reda på vad som är viktigt för dem. Av de knappt 400 tillfrågade svarade mer än varannan att högre lön var den mest betydelsefulla faktorn när det gällde anställningsvillkor. Ersättningen var inte det som hade lockat dem till FM, men hade med tiden blivit allt viktigare.

– När man kommer direkt från gymnasiet tycker man att 17 000 är okej, men inte när man jobbat ett tag, säger Leif Torin-Carlsson. Dessutom är det många som känner sig lurade. Försvarsmakten har sagt att de kommer att snitta på 23 000 till 24 000, men sanningen är att det inte blir mer än kanske 19 000 även om man kommer iväg på en insats.

ÄVEN BOENDET VAR det flera som hade synpunkter på. Det är ont om lägenheter i Skövde, framför allt små och billiga. Garnisonen erbjuder hyra i logement för cirka 1000 kronor i månaden, men över hälften av de svarande sa att de inte kunde tänka sig att bo så. En tredjedel uppgav att logementboende var okej upp till ett år i väntan på annat boende medan 16 procent kunde tänka sig det upp till två år.

– Att så många var negativa förvånade mig. När jag skrev en-

kätfrågorna utgick jag ifrån att en tusenlapp i månaden för att bo på logement var billigt. Men soldaterna höll inte alls med om det med tanke på att de delade rum med flera andra, inte kunde laga mat och hade gemensam dusch och toalett. Och ser man det så har de ju faktiskt rätt, säger Leif Torin-Carlsson.

Ett problem för dem som är inkvarterade i logement är att de saknar kokmöjligheter. Så kallade mikromässar finns, men där går bara att värma upp redan färdiglagad mat. Att äta på områdets restaurang för 70 kronor tycker många är för dyrt.

– **DÅ SPRINGER DE** till willys och köper minipizzor, piroger och nudlar. Men det är ingen bra mat. De ska äta som elitidrottsmän för att bygga upp sina kroppar. Den som tränar hårt och äter dåligt blir trött och grinig och det kan faktiskt bli en säkerhetsrisk, säger Leif Torin-Carlsson.

Han berättar att det i Skövde finns ett Försvarsmaktsråd som diskuterat boendefrågan med kommun och näringsliv. Men någon vettig lösning har man inte hittat.

– De är beredda att bygga bostäder efter våra behov, men hyrorna kommer att hamna på mellan fyra och fem tusen kronor i månaden och det är för dyrt.

Soldaterna i enkäten blev också tillfrågade om hur de blev bemötta av andra anställda på garnisonen. På Trångregementet tyckte två

Försvarsmakten har sagt att de kommer att snitta på 23 000 till 24 000, men sanningen är att det inte blir mer än kanske 19 000

Foto: Anton Thorstensson – FBB

av tre att de fick ett bra bemötande medan motsvarande andel på P4 bara var en av tre. Många uppgav att det fanns en förlegad attityd där de som soldater "betraktas som mindre vetande utan några rättigheter". Den inställningen tyckte man fanns bland all personal, oavsett ålder och befattning. Enda undantaget var de egna befälen på kompaninivå som majoriteten var mycket nöjda med.

- VI HAR HAFT en viss syn på våra värnpliktiga, det kommer man inte ifrån, men jag tror det kommer att förändras efter hand och vi jobbar mycket med den här frågan, säger Torin-Carlsson.

Enligt honom får soldaterna ofta kritik från andra anställda för att inte ha ordning på sin klädsel. Det, säger han, beror i sin tur på brister i förråden.

– Soldaterna vill se prydliga ut. Men när de kommer hem lortiga från sina övningar finns det ofta ingenting att byta till och det saknas kläder i rätt storlekar. Det här är något vi behöver ta oss en funderar kring, men det måste också FM log göra, säger han.

Likadant behöver tillgången på utrustning ses över. Man upplever att det tar lång tid att få fram materiel men också att den ofta har fel och brister.

– Det går inte att dela ut gamla grejer och säga att det kommer nytt om ett eller två år. Det accepterar inte de här killarna och tjejerna.

Målet för de allra flesta är att få åka på insats till Afghanistan om ett halvår. Men efter det verkar det vara många som vill iväg och göra helt andra saker

YTTERLIGARE NÅGOT SOM soldaterna efterfrågade var karriärmöjligheter. De vill ha tydliga, dokumenterade steg för hur de kan gå vidare i organisationen, även om det inte nödvändigtvis behöver vara uppåt i hierarkin.

– De här killarna och tjejerna har inte tagit anställning för att gå på kaserngården och sparka kottar. De vill hela tiden ha utmaningar och lära sig nya saker. Det är något vi behöver ta till oss om vi ska få dem att stanna kvar.

Av de soldater som finns i Skövde idag och som varit kontrakterade för NBG 11, kommer en majoritet att söka vidare anställning, enligt Leif Torin-Carlsson. Men hur länge de sedan stannar är högst osäkert.

– Målet för de allra flesta är att få åka på insats till Afghanistan om ett halvår. Men efter det verkar det vara många som vill iväg och göra helt andra saker.

LINDA SUNDGREN

FAKTA: De vanligaste förslagen till förbättringar som soldaterna uppgav i enkäten:

- Tillträde till gymmen på alla tider för alla anställda
- En matsal för alla anställda – ingen segregation
- Parkeringar till alla – en långtidsparkering för insats och övning
- Subventionerade måltider
- Åtta timmars arbetsdag, planera övningar och ledigheter med bättre precision
- En soldatmäss, öppen för alla och lokal tillhandahållen av garnisonen
- Fler dagrum i anslutning till logementboende för att inte störa de andra boende
- Mer fysisk träning på arbetstid
- Inrätta gym på Trängregementet
- Avtal med gym på stan, annars kommer gymmen inte att räcka åt alla
- Utbilda alla anställda att bemöta soldater korrekt.
- Utveckla matlagningsmöjligheterna för logementboende.

OUTSOURCING AV TILL KOMMERSIELLA

– Ett sätt att öka Försvarets makt

AV KOMMENDÖRKAPTEN MARCUS MOHLIN

De senaste åren har det ett flertal gånger talats om att Försvarets verksamhet, främst logistikdelarna, till del borde bolagiseras och privatiseras (se exempelvis "Försvaret bolagiseras och privatiseras" i Hemvärnsnytt, Nr 2 2011).

Vid andra tillfällen har FM kritiserats för att inte lämna tillräckligt stöd åt exempelvis svenskflaggade handelsfartyg som rör sig i farliga farvatten. Detta har medfört att sovliga rederier istället fått vända sig till marknaden för att där upphandla olika former av militärliknande säkerhetslösningar (se "Beväpnade vakter ombord?" i Försvarsutbildaren, Nr 3 2011). Även om FM under lång tid faktiskt köpt upp vissa tjänster från privata aktörer, speciellt under internationella operationer, så ter sig detta ändå mycket ovant i den svenska kontexten. Men vilka är dessa företag, och vad är det egentligen de kan tillhandahålla?

Tvärtemot vad man kan tro och anta så har exempelvis den Amerikanska militären sedan mycket lång tid tillbaka varit beroende av privatägda företag för sina militära operationer. Man skulle med visst fog faktiskt kunna påstå att de är en central del av den Amerikanska strategiska kulturen eftersom de använts ända sedan det Amerikanska Frihetskriget. Generellt skulle man kunna hävda att allt som den Amerikanska militären kan och vill göra går att upphandla privat. Förvisso är de amerikanska förbanden övade och samtränade på ett sätt som marknaden aldrig kan förutse och förbereda sig för, men alla stöduppgifter som behövs för att kunna bedriva militära operationer finns tillgängliga på marknaden.

På logistikområdet, exempelvis, finns det företag som säljer, hyr ut och tillhandahåller allt militären kan behöva för sina förläggningar och camper. De etablerar, vidmakthåller och avvecklar dessa när och var det Amerikanska försvarsdepartementet och militären vill: både nationellt och internationellt, samt under tillfälliga operationer eller för längre tid. Det finns företag som specialiserar sig på enstaka funktioner inom förläggningen, såsom elförsörjning, underhåll och service samt förplägnadstjänst. Det finns dessutom de som kan leverera en nyckelfärdig helhetslösning omfattande precis allt som behövs i en camp. Ett exempel på en

sådan är Camp Lemonnier i Djibouti som i sin helhet drivs av det Amerikanska företaget PAE.

Vad gäller sjukvårdsresurser ser det likadant ut. Det finns företag som säljer alla olika former av sjukvårdsartiklar jämte kvalificerad och specialutbildad personal inklusive hela sjukvårdsinrättningar. Faktum är att den Amerikanska krigsmakten (likväl som vår egen skulle kunna göra det) inför en operation utomlands utan problem skulle kunna upphandla hela sjukvårdskedjan på den privata marknaden istället för att behöva bygga upp kompetensen själv.

En annan kategori företag har specialiserat sig på att tillhandahålla transporter av alla slag: internationellt och nationellt; sjö-, luft-, och marktransporter; tunga- och lätta transporter; strategiska, operativa, liksom också taktiska transporter finns tillgängliga. Självklart är marknaden så pass avancerad att den kan erbjuda splitterskyddade fordon av alla upptänkliga slag.

Ett annat område som finns tillgängligt på marknaden är teknisk tjänst omfattande både materielunderhåll och tekniskt systemstöd, det vill säga reparationer och service på fordon och all annan slags materiel. Företagen erbjuder tjänster både nationellt och internationellt, och det kan handla om underhåll och service av mindre delsystem till att omfatta mycket större och mer komplexa system. Ett närbesläktat område som också identifierats av marknaden är samband och kommunikation där företag erbjuder satellitkommunikation och andra liknande lösningar.

Underrättelseinhämtning och analys samt tillhandahållande av rådata från olika former av sensorsystem är också en tjänst som sedan lång tid tillbaka finns tillgängligt på marknaden. Faktum är att den amerikanske befälhavaren under det amerikanska inbördeskriget, general Mclellan, outsourcade sin strategiska underrättelsetjänst.

Många av de ovan nämnda tjänsterna kan betecknas som tämligen oproblematiska att köpa upp från marknaden eftersom de rent geografiskt ofta hamnar bakom den plats där själva striden förs, men det finns tjänster som levereras i de områden som direkt berörs av väpnad strid. Logistiktransporter är en sådan, och därför finns det också företag som specialiserat sig på att tillhandahålla säkerhetslösningar kring dessa och som är beredda att genomföra väpnad eskort. Det är framförallt sådana tjänster debatten kommit att kretsa kring, men det vi skall komma ihåg är att för industrin är detta det minst intressanta affärsområdet.

MILITÄRA UPPGIFTER FÖRETAG

effektivitet?

Avslutningsvis måste det poängteras att olika typer av företag samarbetar med varandra för att kunna tillgodose kundens behov och kravspecifikationer. Låt säga att Försvarmakten har ett behov av att ha snabb tillgång till kvalificerade sjukvårdsresurser i ett avlägset och mycket bergigt land och att man är beredd att köpa upp tjänsten privat. I detta fall skulle exempelvis ett företag specialiserat på flygtransporter tillsammans med ett företag fokuserat på medicinsk kompetens kunna erbjuda flygevakuering (MEDEVAC) kombinerat med kvalificerad akuthjälp och därpå följande omhändertagande vid en vårdinrättning, det vill säga en nyckelfärdig helhetslösning.

En viktig slutsats är att detta inte är en isolerad Amerikansk marknad. Tvärtom, marknaden är i allra högsta grad internationell och företagen som uppträder på den är beredda att tillhandahålla tjänster till de kunder som kan och vill betala för dessa. Det kan dock vara viktigt att påpeka att de flesta länder utövar en viss kontroll över försäljning av militär-liknande tjänster och Amerikanska företag, till exempel, måste anhänga om tillstånd för att få tillhandahålla sådana till utländska stater.

I den internationella debatten om militär outsourcing pekas det tämligen ofta på behovet av internationell reglering av företag som tillhandahåller beväpnad säkerhet, och när foreteelsen studeras närmare så finns det nämligen alldeles uppenbara juridiska tveksamheter, främst vad avser ansvarsfrågan. Men, det finns också andra problem och utmaningar att betrakta närmare. Ett sådant kan vara att företagen har svårt att uppfylla vissa tekniska kravspecifikationer som måste ställas på dem i exempelvis ett insatsområde. Klarar ett civilt företag att flyga helikopter i en miljö där "brownout", det vill säga reducerad sikt på grund av uppvirvlande

Underrättelseinhämtning och analys samt tillhandahållande av rådata från olika former av sensor-system är också en tjänst som sedan lång tid tillbaka finns tillgängligt på marknaden

dam- och sandpartiklar, är vanligt förekommande? Har samma företag möjlighet att utrusta sina helikoptrar med nödvändiga motmedel för att skydda sig mot luftvärnsrobotar? Detta är bara två praktiska utmaningar som företag som tillhandahåller tjänster åt försvaret skulle kunna ställas inför, men det finns många fler.

En annan sak som kan vara problematiskt vid omfattande outsourcing är att den kunskap som i dag finns i Försvarmakten kan försvinna och snabbt gå förlorad om den i sin helhet överförs till marknaden och till de privata företag som utgör densamma. Det är själva expertrollen som härvid förändras och överförs till marknaden istället för att finnas kvar i statens domän.

Precis som jag beskrivit ovan så finns i princip allt som FM kan behöva på marknaden. Egentligen är det mer en fråga om politiska och kanske moraliska förhållanden som avgör var gränsen går för vad som kan läggas ut på entreprenad. När exempelvis Papua Nya Guineas regering 1997 köpte upp anti-gerilla expertis från Sydafrika via företaget Executive Outcomes ledde detta till så häftig intern kritik att regeringen fick avgå, trots att företaget bara några år innan hade visat att de effektivt kunde genomföra kvalificerade operationer i både Angola och Sierra-Leone.

Sammanfattningsvis kan vi dock konstatera att den traditionella försvarsindustrin nuförtiden är bredare än vad den var förr, och att den nu också omfattar många olika typer av tjänster. Framtidens operationer kommer därför med all sannolikhet präglas av en större mängd olika aktörer än vad vi hittills varit vana vid, och detta är något som både militära och civila beslutsfattare måste ta med i beräkningen när de planerar för framtidens Försvarsmaktsstruktur.

FAKTA: Marcus Mohlin

KOMMENDÖRKAPTEN MARCUS MOHLIN är före detta ubåtsofficer och har tjänstgjort som Militärobservatör för FN i Angola och som stabsofficer i den Nordisk-Polska Brigaden i NATO/SFOR. För närvarande är Mohlin doktorand vid Strategian Laitos/MpKK och lärare vid Strategiavdelningen på Försvarshögskolan i Stockholm. Han har studerat statsvetenskap och idéhistoria vid Uppsala Universitet. Marcus Mohlins avhandling handlar på det teoretiska planet om hur stater organiserar sina resurser för maktutövning medan det på det empiriska planet är en undersökning av hur USA använder privata militära företag för att ge militärstöd till olika länder.

FÖRBUNDSNYTT

SENASTE NYTT FRÅN
OFFICERSFÖRBUNDET

HAR DU KOLL PÅ ARBETSRÄTTEN

Officersförbundet genomför varje år ett antal fackliga utbildningar där du som är medlem i förbundet kan lära dig mer om de lagar och regler som styr arbetsmarknaden. Läs mer på www.officersforbundet.se.

OFFICERSFÖR 15-17 NOVE

Välkommen till GSS konferens

Officersförbundet bjuder under hösten in till en GSS konferens 3-4 oktober. I fokus står utvecklingen av OR systemet, d.v.s. hur löneutveckling, befordran och kompetensutveckling kommer att se ut för GSS i framtiden. Deltagarnas erfarenheter och önskemål utgör sedan en grund för förbundsstyrelsens arbete med frågor som rör GSS. Konferensen innehåller också utbildning i förbundsaktuella frågor och arbetsmiljö.

Läs mer om konferensen på www.officersforbundet.se

Skadestånd för missade löner GSS/K

I december tecknade Officersförbundet och Försvarsmakten en delöverenskommelse om RALS. Den omfattade en höjning med 200 kr för den som var anställd som GSS/K den 1/10-10 med retroaktiv verkan från 1/10-10. Lönehöjningarna skulle ha betalats ut senast i april. Så skedde inte och Officersförbundet påkallade därför i början av juli en tvisteförhandling med Försvarsmakten som resulterade i 65000 i skadestånd för att FM inte betalade ut lönehöjningen till alla i tid.

Färdigförhandlad RALS

RALS 2007-2010 steg 2 för Försvarsmaktssingenjörer och Försvarsmaktsmeteorologer är färdigförhandlad. Tidpunkten för revisionen är 2010-10-01 och de nya lönerna ska betalas ut retroaktivt. Den nya reviderade lönen ska delges vid ett lönesamtal med närmaste chef.

Fortsatt medlemskap kan löna sig

Du som lämnar din anställning inom Försvarsmakten och har varit aktiv medlem i Officersförbundet i 10 år kan fortsätta som passiv medlem i förbundet även efter avslutad anställning.

Som passiv medlem kan du ha kvar alla försäkringar utom sjukförsäkringen, t o m det år du fyller 67. Du får också Officerstidningen i brevlådan nio gånger per år och nyttja andra medlemserbjudanden som billigare el och banklån. Däremot kan du inte få fackligt stöd från Officersförbundet vid en annan anställning.

Ansökan om passivt medlemskap sker skriftligt till kansliet.

Passiv medlem	Avgift/månad
Yrkesverksam utanför försvarssektorn	45 kr
Tjänstledig för studier utan lön	45 kr
Pensionär 67 år eller yngre	30 kr
Pensionär 68 år eller äldre	10 kr

(Helårskostnad dras årligen i januari.)

Prolongerat avtal om Kåpan extra

Våren 2009 uppmärksammades att de yrkesofficerare som var anställda som militärsakkunniga vid regeringskansliet inte fick avsättning till Kåpan extra som kompensation för pensionsåldershöjningen till 61 år.

Försvarsmaktens parter tecknade därför i maj 2010 lokalt kollektivavtal om retroaktiv avsättning till Kåpan extra. Avtalet omfattade avsättningar till och med 31 maj 2010.

I början av juli tillkännagav Regeringskansliet att i Regeringskansliet tillämpas endast PA 03 med pensionsålder 65 år varför inga avsättningar har gjorts och inte heller kommer att göras till Kåpan extra. Försvarsmaktens parter enades därför om att prolongera det lokala avtalet till att omfatta avsättning till Kåpan extra för berörda arbetstagare till och med 30 september 2011.

Syftet med prolongeringen var att berörda arbetstagare skulle få möjlighet att ta ställning till att fullfölja sin anställning i regeringskansliet eller inte samt därutöver att täcka en eventuell uppsägnings-tid. Utbetalningarna med stöd av avtalet kommer göras under hösten.

Följande förutsättningar ska vara uppfyllda för att arbetstagaren ska omfattas:

- Yrkesofficer anställd av Regeringskansliet som militärsakkunnig någon gång mellan 1 januari 2008 och 30 september 2011
- Var anställd som yrkesofficer vid Försvarsmakten den 31 december 2007 med 60 års pensionsålder
- Född 1959 eller senare
- Född 1958 eller tidigare från och med den månad arbetstagaren meddelat sin önskan att kvarstå i sin anställning i Försvarsmakten till 61 års ålder

Anmäl ombud till förbundsmötet

Den 9 september ska ombud till förbundsmötet vara Officersförbundet tillhanda. Anmälan görs på den blankett som skickades ut i samband med kallelsen till förbundsmötet.

Andra datum att hålla reda på

- 19 september: Valberedningen skickar ut ännu ett förslag på förbundsstyrelse till officersföreningarna (remiss 3). Förslaget läggs ut på www.officersforbundet.se
- 9 oktober: Alla motioner med förbundsstyrelsens yttrande läggs de ut på www.officersforbundet.se.
- 21 oktober: Sista dag för reaktioner på valberedningens remiss 3.
- 31 oktober: Valberedningens slutliga förslag till förbundsstyrelse skickas ut till officersföreningarna samt läggs ut på www.officersforbundet.se.
- 15-17 november: Förbundsmöte

BUNDET FÖRBUNDSMÖTE MBER 2011

MEDLEMSSTATISTIK

Yrkesverksamma, 6/8 2011

Officer	8967	(+6)
Hedersmedlem	3	
Övrig	54	
Reservofficer	45	(+2)
Soldat/gruppbefäl	1546	(+148)

ÄR DU RÄTT FÖRSÄKRAD?

Genom ditt medlemskap i Officersförbundet kan du teckna ett antal personförsäkringar. Vet du vilka försäkringar som du tecknat? Logga in på förbundets hemsida och kontrollera ditt försäkringskydd.

Strandade ALFF-förhandlingar

Det bud som Officersförbundet fick i början av juli var förvillande likt det vi fick den 3 maj och som vi inte kunde acceptera. Styrelsen beslöt därför att stranda förhandlingarna.

Sedan 2009 har parterna gemensamt gjort en marknadsanalys och sett över avtalstexter i avsikt att förhandlingar skulle inledas efter sommaren 2010. Försvarsmaktens biträdande förhandlingschef slutade dock sin anställning vilket ledde till att inga förhandlingar kom till stånd.

Det första bud vi fick var ett s.k inriktningsbud som gick ut på att lösningen på alla problem var att införa individuella löner. Vi accepterade inte den lösningen eftersom I-lönesystemets brister är anledningen till att vi tecknade ALFF.

- Den 3 maj fick vi ett nytt bud från FM som gick ut på att:
- Ingångslönen för nya flygförare sänks.
- Värdet på varje steg i trappan höjs marginellt, men samtidigt tas de garanterade stegen efter högre militär utbildning bort.
- Premiesystemet tas bort för nya flygförare.
- FM fattar årligen arbetsgivarbeslut om individuella höjningar utöver den årliga lönehöjningen enligt tariffen. Den individuella höjningen baseras på prestation.

Sammantaget innebär det här budet en sänkt garanterad livsinkomst, något som inte Officersförbundet ser som ett modernt avtal.

Vi lämnade ett kostnadsneutralt yrkande som innebar att:

Foto: Ulf Löfke

Niklas Simson, förhandlingschef

- Ingångslönen kan behållas.
- Värdet på varje steg i trappan höjs mer än i FM bud.
- I samband med RALS förs förhandlingar om individuell höjning utöver den årliga lönehöjningen enligt tariffen baserat på prestation.
- Premien fasas ut för dagens flygförare så att alla får samma villkor. Vi lämnade dessutom öppet för att utfasningen av premien inte behövde göras under innevarande budgetår med hänsyn till FM ekonomiska läge.

I början av juli fick vi ett nytt bud men som visade sig vara i det närmaste identiskt med det vi fick i maj. Officersförbundet menar att det är meningslöst att föra förhandlingar när våra yrkanden inte får någon seriös prövning.

– Försvarsmakten tar hellre konsekvenserna av ett premiesystem som man uttryckligen inte vill ha i ytterligare 15 år än att försöka finna konstruktiva lösningar utifrån vårt kostnadsneutrala förslag. Vi strandar därför förhandlingarna och förbereder istället frågan så att den kan tas omhand i den centrala avtalsrörelsen som startar nästa sommar, säger Niklas Simson, förhandlingschef.

Nya missionstillägg

Den årliga översynen av missionstilläggen är genomförd och samtidigt har missions- tillägget för det tidigare beslutade Libyen reviderats.

De nya tilläggen gäller från och med den 1 april 2011–31 mars 2012.

Att det tagit så lång tid att ta fram de nya missionstilläggen beror på att det händer så pass mycket i insatsområdena att inhämtning av underlag tar tid. En del arbete kvarstår också med Uganda, Syrien och Sudan.

Revisionen av tilläggen för Libyen gäller flygförare JAS-39.

Land	Missionstillägg	Tillägg ¹⁾	Summa
Afghanistan	9 900	2 000	11 900
Bosnien-Hercegovina	2 100	–	2 100
Egypten	4 200	–	4 200
Indien	8 900	–	8 900
Israel	4 200	–	4 200
Kongo (Dem Rep)	7 400	2 000	9 400
Libanon	4 200	–	4 200
Pakistan	8 900	–	8 900
Serbien/Kosovo	2 900	2 000	4 900
Sudan ²⁾	6 600	2 000	8 600
Syrien ²⁾	4 200	–	4 200
Sydkorea	3 600	–	3 600
Uganda ²⁾	6 600	–	6 600

¹⁾ Tillägg, enligt avtalet, för fredsframtvingande insats enligt FN kap VII

²⁾ Fortsatt bearbetning

LIBYEN

Kategori	Missionstillägg	Kap VII
Personal med besättningsuppgift inom insatsen	5 000	2 000
Övrig personal inom insatsen	800	2 000
Personal tjänstgörande vid internationella staber kopplat till insatsen	0	0
Personal med besättningsuppgift JAS-39 Gripen inom insatsen (fr o m 2011-07-01–2012-03-31)	6 000	2 000

Förändra inte försvarslogistiken

Officersförbundet lämnade i juni ett remissvar på Försvarsstrukturstutredningen (SOU) 2011:36. Officersförbundet anser att utredningen innehåller många bra förslag men instämmer inte i utredningens förslag kring en förändrad styrning

av försvarslogistiken. Vi anser att den även i fortsättningen ska organiseras av Försvarsmakten och inte flyttas till Försvarets materielverk.

Remissvaret finns i sin helhet att läsa på webben, officersforbundet.se.

OFFICERSFÖRBUNDET

BJUDER IN TILL

Kurs i arbetsmiljö- rätt för chefer

**Efter att den populära kursen haft ett års uppehåll
blev första kurstillfället i våras tidigt fulltecknat – så anmäl dig i tid**

Den juridiska och straffrättsliga aspekten av arbetsmiljölagstiftningen har de senaste åren blivit en tydlig fråga för Officersförbundet och våra chefsmedlemmar efter olika händelser på förband som lett till åtal för våra medlemmar.

Officersförbundet anordnar därför en kurs i arbetsmiljö rätt anpassad för våra chefsmedlemmar i Försvarsmakten och angränsande försvarsmyndigheter. Kursen genomför vi tillsammans med Zober Arbetsmiljö AB och föreläsare/lärare kommer att vara Benny Gustafsson och före överåklagaren Sven-Erik Alhem.

Kursen vänder sig till dig som är förbandschef, ställföreträdare eller blivande dito eller enhetschef motsv. som har ett delegerat arbetsmiljöansvar eller på annat sätt arbetar med arbetsmiljöfrågor, eller bara är intresserad av att utveckla dig inom arbetsmiljöområdet.

I kursen kommer följande områden att belysas:

- Arbetsmiljöarbete i teori och praktik
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Arbetstagarens möjlighet och skyldighet att vara delaktig
- Arbetsmiljöansvaret
- Straffrättsligt perspektiv på arbetsmiljö
- Arbetsmiljöverkets roll

Inom ramen för kursen informerar också förbundsordförande Lars Fresker om förbundet och de dagsaktuella frågorna. Kvällen avslutas med enklare samkväm för de som bor kvar.

Tid och plats

Kursen är en endagskurs som genomförs den 19 oktober 2011. Kursen startar kl. 10.00 och pågår till ca kl. 20.00 på Quality Hotel Winn i Haninge. Avsikten är att du reser till Stockholm på kursdagens morgon och åker hem morgonen efter kursen.

Anmälan

Du anmäler dig till kursen genom att skicka in namn, personnummer, adress, arbetsplats, befattning, telefon, e-postadress och om du önskar boende eller inte direkt till: barbro.kristiansson@officersforbundet.se senast måndagen den 19 september 2011. Du får bekräftelse samt anvisningar för de praktiska arrangemangen via e-post senast den 30 september.

OBS! Anmälan är bindande

Övrigt

Officersförbundet står för resa, kost och logi. Om du efter dialog med din arbetsgivare inte får genomföra kursen på arbetstid så ersätter Officersförbundet dig för förlorad arbetsinkomst. Officersförbundet kompenserar dig dock inte för restid eller övriga omkostnader.

Varmt välkomna önskar Officersförbundet

Mikael Boox, ombudsman med ansvar för bl.a. chefsfrågor
08-440 83 37, 070-580 51 06

Värdegrund: Om att vara rakryggad

Ett värdegrundsproblem är högre lednings hantering av så kallade mediadrev. Ett exempel: För ett antal år sedan skadesköt en hemvärnsman en civilperson, varefter han själv tog sitt liv. En tragisk händelse. Varje gång en människa förolyckas är det en tragedi.

Nu repeterade Försvarsmakten sitt standardbeteende. Man viker ner sig inför mediadrevet, vidtar åtgärder så att medierna skall bli nöjda. Dessa åtgärder innehåller moment som mellan raderna uttrycker misstroende mot egen personal.

Hemvärnsmännens vapen har ju sedan flera år ett patronlägeslås som förhindrar att andra än nyckelin-

nehavaren att bruka detta. Att ha detta vapen och nyckel är naturligtvis en fråga om förtroende. Beslut fattades då att hemvärnsmännen inte längre skall få disponera sina nycklar till det egna vapnet... naturligtvis för att man inte litat på dem. (Att sedan hundratusentals svenska jägare har både vapen och ammunition i sina bostäder och ärligen vådaskjuter några kamrater och oskyldiga förbipasserande, ställer man aldrig i relation till hemvärnets beredskapsförmåga och värdet av ömsesidigt förtroende.)

STEN ALEMAN
Livgardet

Värdegrund: Om manipulation!

När Orsa kompani anlände till "Kom till måtta krog" på väg hem från regementsmöte på Rommed, så ville kompanichefen säkerställa att marschen skulle igångsättas dagen efter i tid och utan problem. Han sa något i stil med - "Nu lovar vi varandra att sköta oss och vara nyktra".

Soldaterna som ju var dalkarlar och därmed synnerligen rejält folk blev illa till mods.

Chefen hade åt dem avgivit ett löfte som de skulle rätta sig efter, fast de själva inte formulerat det. I praktiken hade ju chefen bestämt något som borde formulerats i orderform.

Då skickade soldaterna fram en av sina mest betrodda, nämligen korpralen Gifting, som uttalar det berömda orden: - "Orsa kompani lovar ingenting bestämt."

Varför lova... det var ju redan bestämt!

En annan aspekt på manipulation:

Ärlighet framhålls ofta som en god egenskap, men även den i redigerad form kan användas manipulativt (och gärningsmannen säger - "Men jag var ju bara ärlig!").

Medan däremot ett hederligt syfte brukar leda rätt.

STEN ALEMAN
Livgardet

RÖS-skyddat säkerhetsskåp för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhetsskåpet har utvecklats av **KAMIC tillsammans med E.A. Rosengrens AB** på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information!

KAMIC

ROSENGRENS

KAMIC Box 278, 651 07 Karlstad, Tel: 054-57 01 20, www.kamic.se
ROSENGRENS Box 315, 192 30 Sollentuna, Tel: 08 587 677 07, www.rosengrens.se

Foto: Kottetoys

Vi är på plats

Inte på en stol, utan på flera olika uppdrag. Kanske bredvid dig.

Sjöland & Thyselius har uppdrag på samtliga FMVs anskaffningskontor.

Med 20 års erfarenhet inom försvarssektorn har vi idag en stor kunskapsbank. Därför kan vi se till att du får den kompetens du behöver.

Bland våra konsulter hittar du till exempel kravställare, verksamhetsutvecklare, systemarkitekter och projektledare. Men vi ger dig inte vilken kravställare eller systemarkitekt som helst, utan den som är rätt för just ditt uppdrag.

Rätt person på rätt plats helt enkelt.

Sjöland & Thyselius

Hälsingegatan 43, Stockholm

08-587 623 00

www.st.se info@st.se

Welfare-situation ombord på HMS Orion

Vi sjömän ombord på HMS Orions Blå besättning bestämde oss för att prova mediavägen för att försöka göra oss hörda med anledning av vår welfare-situation. En av de saker vi främst vill beröra är tillgången till internet.

Vi har fått höra i över 1 år att vi skall få tillgång till internet. När många av oss kom hit som värnpliktiga 2010 fick vi budskapet från besättningen att Orion antligen skulle få internet ombord. Vi blev alla besvikna då beskedet kom att vi inte alls skulle få vårt efterlängta internet längre. Eftersom vi anser att tillgång till internet är en viktig fråga för oss har vi ändå fortsatt att kämpa.

HMS Orion är det örlogsfartyg i flottan som har flest sjötimmars per år, innebärande långa perioder hemifrån. Och är det inte just detta – kontakten med anhöriga under lång tid hemifrån – som welfare är till för? Men tillgången till internet skulle inte bara kunna användas till att ha kontakt med nära och kära –

vi vet även att vi kommer att kunna använda det för jobb. Genom internet kan vi beställa materiel samt lösa andra arbetsrelaterade situationer som uppkommer. Detta kommer att underlätta den stora arbetsbörda vi har när till kaj. Internet är slutligen också ett ställe där man kan hitta massvis med fakta vid behov. Just nu är vår enda faktakälla ombord ett uppslagsverk från 1985.

Vi har mycket begränsat med tid till kaj och då uppstår ytterligare ett problem: när skall vi hinna använda PRIO? Åtkomsten till PRIO är ingenting vi råder över eftersom det sker genom Försvarmaktens intranät, FM AP (vilket kräver nätverksuppkoppling), men ändå är kravet på oss att använda det lika stort som på alla andra. Därför anser vi att om vi skulle få tillgång till internet, skulle steget till att även installera PRIO ombord heller inte vara stort.

En annan aspekt gäller tillgången till telefon för att göra privatsamtal. I nuläget finns tillgång till satellittelefon enbart för tjänstesamtal. Vi anser att man skulle kunna få rätt

Det är varken tekniskt eller ekonomiskt omöjligt att ordna telefon och internet till besättningen

till exempelvis två samtal per vecka och person. Detta utan att behöva förklara sig inför någon, eller redovisa för någon särskild allvarlig anledning till samtalet.

Vår fjärde punkt har med TV:n att göra. På grund av den dåliga handläggningen var vi utan TV en lång period – för att inköparen på FMLOG som hade hand om ärendet "ansåg" att vi "inte var i behov av TV". Detta visar på den onödiga attityd som man ibland stöter på.

Vi är ett glatt gäng som trivs mycket bra med vårt arbete ombord. Men med denna insändare vill vi ändå ta tillfället i akt och försöka göra vår arbetsplats trivsammare. Mycket ta-

lar för att personalen är den viktigaste resursen Försvarmakten besitter. Och så länge arbetsgivaren tar hand om sin personal ökar han chansen att få den att stanna.

Det är varken tekniskt eller ekonomiskt omöjligt att ordna telefon och internet till besättningen. Vi har FRA med ombord – vilka nyttjar både internet och telefon. Detta bevisar att det inte är omöjligt att få till stånd vad vi önskar.

Som avslutning har vi valt att referera till dokumentet "FM redare riktlinjer rörande tillämpning av FM styrdokument för jämlikhet på örlogsfartyg" från 2011-05-03 som bland annat säger att "I fartyget ska finnas: Möjlighet till nyheter från press, radio och tv" samt "I fartyget bör finnas: Möjlighet till internetuppkoppling för privat dator". Detta rykande färska dokument berör just de frågor vi vill åt; rätten till tv, press och radio samt just internet.

SJÖMÄNNEN ORIONS BLÅ BESÄTTNING
genom *Therese Rosander*
och *Lisa Larsson*

Utveckla dig i din yrkesroll!

Försvårshögskolan erbjuder Sveriges samlade kompetens och erfarenhet inom ämnesområden för samhällets skydd och säkerhet.

Hos oss kan du studera statsvetenskap med två olika inriktningar: säkerhetspolitik eller krishantering och internationell samverkan. Vi genomför även kurser inom ämnen som ledarskap, asymmetriska hot och terrorism, folkrätt och militärhistoria.

Välkommen med din ansökan senast 15 oktober!

Läs mer om våra kurser och utbildningar på www.fhs.se

Kejsaren har inte ens overall!

Nu är det dags att sluta vara politiskt korrekt och ärligt redovisa konsekvenserna av rekryteringssystemet!

I dag finns inga krav på tekniska färdigheter då man söker till specialistofficersutbildningen. Det innebär att en specialistofficer mekanik mycket väl kan ha en rent teoretisk bakgrund eller en bakgrund från ett praktiskt gymnasium som inte har någon bäring mot teknik (kock, skraddare, affärsbiträde som exempel). Har man då dessutom bara tre månaders GMU i ryggen har man inte en aning om vad det är för ett yrke man söker till.

Jag kan själv jämföra med gamla systemet för specialist officerare. Det innebär att jag först efter 2 år fordonsteknisk yrkesskola och 10 månader genomförd värnplikt som mekaniker togs ut för att utbildas ett och ett halvt år vid ATS (numera FMTS) till fordonstekniker.

Specialistofficeren förväntas ha en djup kunskap och förståelse inom sitt område, i detta fall fordonsteknik, och om man jämför med civil verkstad inneha arbetsuppgifter och kunskap motsvarande en verkmästare.

Att rekrytera personal utan grundkunskap innebär att FMTS måste vara ett snabb-/broilergymnasium och hasta igenom utbildning motsvarande ett treårigt gymnasium på ungefär 6 månader.

– Slutprodukten är en specialistofficer med sämre utbildning än en gymnasielev från fordonstekniskt gymnasium.

Denna specialistofficer skall efter skolan vara arbetsledare till mekaniker som mycket väl kan ha jobbat aktivt i yrket i flera år.

Detta innebär också att det tar flera år innan specialistofficeren är fullt användbar.

– En ledarskapsknut som inte är så lätt att lösa.

Vid uttagning av fordonsmekaniker är dessa klassade som logistiksoldater vilket innebär att inte heller här finns något krav på yrkeskompetens eller tekniskt intresse vid uttagningen.

Jag har inga synpunkter på att vi skall bedriva gymnasieskola om det är ett aktivt val och inte bara att blev så. Dock måste man vara medveten om att all utbildning tar tid från soldatens produktiva tid i försvarsmakten som är beräknad till 6–8 år.

Det innebär att FMTS eller lokal mekanikerskola får rollen att genomföra utbildning motsvarande gymnasieutbildning på fordonsprogrammet.

Således finns två val:

Man kan köpa tjänsten, eftergymnasial utbildning tar ett år på ett civilt företag och kostar med lön ca 500 000 kr.

Alternativt kan utbildningen genomföras på FMTS eller lokal mekanikerskola.

Jag har inga synpunkter på att vi skall bedriva gymnasieskola om det är ett aktivt val och inte bara att blev så. Dock måste man vara medveten om att all utbildning tar tid från soldatens produktiva tid i försvarsmakten som är beräknad till 6–8 år.

På en civil verkstad tar det 3 år innan en mekaniker som kommer från fordonsprogrammet räknas som kompetent och är fullbetald. Det kravet torde inte skilja sig mot hur vi skall förhålla oss till när en teknisk officer, specialist eller mekaniker är redo för att genomföra insats.

Jag vill hävda att vid insats är kravet för mekaniker yrkeskompetens.

För Försvarsmaktens trovärdighet är det också viktigt att när soldaten lämnar Försvarsmakten och i sitt CV utger sig för att vara utbildad mekaniker också uppfyller förväntningarna på en sådan titel från sin nya civila arbetsgivare.

Det hymlas omkring med att rätt attityd och öppet sinne är viktigt, vilket jag också tycker. Men se dig själv när du lämnar din privata bil till en verkstad, bra om mekanikern

är trevlig och entusiastisk, men kan han inte reparera bilen så...

Vad krävs för att återgå till de krav vi ställde vid värnpliktssystemet?

Kräftgång för teknisk kompetens

I takt med att FMTS inriktat sig på grundläggande gymnasieutbildning har den tekniska nivån gått kräftgång.

Det som slår mig är nivån på snacket i fikarummet. När man kom hem till sitt förband och satt i fikarummet och dryftade sina tekniska problem fick man i regel ett

antal uppslag och idéer på lösning.

Idag lågrar sig en tystnad eller en uppmaning att googla problemet.

Det är mer regel än undantag att en teknisk officer lämnar sin bil på service med ursäkten att dagens moderna bilar kan man inget göra själv på.

Men både Mekonomen och Meca, två civila företag, servar olika bilmärken med hjälp av på marknaden förekommande data program och verktyg.

Ett återtagande av fördjudad praktisk teknisk kunskap anser jag gynnar ledarskapet och den tekniska utvecklingen.

Ett relevant krav tycker jag åtminstone kan vara att vi återtar den tekniska kompetensen till en nivå där en teknisk specialistofficer kan utföra förekommande servicearbete på en modern bil.

KN MÅRTEN GUSTAFSSON
Hyb Tekniska enheten P4

ÖRLOGSHOTELLET i Stockholms City på lugna Blasieholmen är öppet för alla gäster.

Passa på att bo centralt & prisvärt!

City-hotell #1 i Försvarsmaktens nya hotellavtal.

Förmånspris för anställda inom Forsvarsdepartementets verksamhetsområde och medlemmar i Hemvärnet, frivilliga försvarsorganisationer och militära kamratföreningar, rekryter under utbildning till sjömän och soldater samt aspiranter och kadetter under utbildning till officer. Gäller även för nära anhörig – make/maka & barn – till personal tjänstgörande i utlandsstyrkan.

- Lokal finns för konferenser och sammankomster för upp mot 25 personer.
 - Båt, spårvagn, t-bana och buss finns på några minuters promenadavstånd.
 - Nära till flera restauranger och intressanta besöksobjekt.
- + Regalskeppet Vasa byggdes här. Maritim utsmyckning.

Teatergatan 3
111 48 Stockholm
info@orlogshemmet.com
www.orlogshemmet.com

Nu finns vi på facebook

Reception
Tel: 08-611 01 13
DYGNET RUNT!
(Lunchstängt 12-13)

Stiftelsen
Drottning Victorias Örlogshem
etabl. 1908

POSITION: N 59° 19',8 O 18° 03'

Vi militärer och offentligheten

”Försvarsmakten är en spegling av samhället. Något annat är varken möjligt eller önskvärt.” Bär koncernens profilkläder slarvigt på en MacDonalds restaurang, så märker du snabbt, vilken vikt samhället lägger vid profilfrågor idag.

1971 trängdes slutligen militärerna bort från den svenska Offentligheten i det uniformspliketen på fritiden avskaffades för soldaterna. Tidsandan gillade inte oss och det vi stod för. Man förutsatte, att vi militärer skulle vara beredda stupa med vapen i hand, för att skydda Grundlagarna och Riket. Men man hånade oss så till den grad, att vi kom att uppfatta oss vid sidan av det hela. Ingen ställde sig på vår sida offentligt. Och kan undra vad som hänt om inte Officersförbundets föregångare funnits? Förtrycket har varit så hårt, att Yttrandefriheten av oss anses omfatta andra, men inte militärer och särskilt inte yrkesofficerare. Den törnbeströdda vägen tillbaka till offentligheten vandrar yrkesmilitären ensam, vägled av sitt samvete. Den senaste tidens händelser med ankomsten av stora skaror frivilligt fast anställt manskap (GSS), vilka också kan komma, att uppfatta sig som yrkesmilitärer, pekar på att vi kanske inte är ensamma i vår uppfattning trots allt. Sverige är viktigt. Krafter arbetar dock mot vårt återinträde i Offentligheten: Det finns de som gör det av ovilja – man gillar inte oss och det vi står för som sagt; det finns de som gör det av rädsla för minnet av TV-bilder från Vietnam; det finns också dem som gör

Man förutsatte, att vi militärer skulle vara beredda stupa med vapen i hand, för att skydda Grundlagarna och Riket. Men man hånade oss så till den grad, att vi kom att uppfatta oss vid sidan av det hela. Ingen ställde sig på vår sida offentligt.

det reflexmässigt – för så har det alltid varit – d.v.s. alltsedan 1971. Våra aktiviteter i Bosnien, Makedonien, Kosovo, Afghanistan m.fl. platser när emellertid allmänheten via massmedia och vi är tillbaka i Offentligheten, vare sig vi vill det eller inte. Frågan jag ställer mig är: Hur kommer Försvarsmakten utveckla detta faktum? Försvarsmakten, den äldsta av myndigheter och samtidigt vår arbetsgivare vet väl vad den vill? Försvarsmakten är i själva verket människorna, försedda med regelverk, materiel och pengar av Riksdagen, under Regeringens befäl. Människor väljer vägen framåt. 1971 valdes offensiven som strategi, framför defensiven. Istället för att illa fäktade och förlora en defensiv, så drog vi oss aktivt undan Offentligheten; vi avskaffade obligatorisk uniform på fritiden; vi införde ständig nattpermission

för de värnpliktiga; vi officerare drog oss undan samhällsdebatten och engagemang i demokratiska partier; militärmusiken, detta oerhört skarpa vapen i Offentligheten outsourcades. Vi låg helt enkelt lågt. Men tecken tyder på att vi är på väg, att åter välja offensiven framför att defensivt stanna kvar på Offentlighetens bakgård, i våra få kasernerområden, på skjutfält och i små kontorsrum, så skaffar vi oss specialförband för kamp: en professionell informationsfunktion inrättas i högkvarteret. Strax kringgår detta specialförband de tungfotade Gammalmedia, och anfaller där motståndet är svagt – nya Media – och väljer aktivt försvar där motståndet ännu är starkt. Vapnen är bilder och filmer från våra insatser utomlands och statsceremonier. Parallellt med dessa operationer på djupet i Offentligheten, börjar även det tunga, svårstartade militära stora maskineriet visa tecken på rörelse framåt: det uppfattar stridslarmet i fjärran – signal till uppbrott. Tunga packningar hisas upp på ryggarna, motorer varmkörs, kartor vecklas

Vi låg helt enkelt lågt. Men tecken tyder på att vi är på väg, att åter välja offensiven framför att defensivt stanna kvar på Offentlighetens bakgård

ut och pannor läggs i djupa veck – man börjar tala om profilfrågor! Sanningen finns ju i betraktarens ögon. – Hur ser egentligen allmänheten på oss? Svar: Ofta inte alls. Efter 1971 bär vi oftast privata kläder. Och när vi bär dem ser vi ut som de flesta andra svenskar: orakade som lufsiga tonåringar, ofta med snusprilla, med ett språk som inte anses användbart i offentligheten. Så informatörer har under en tid skickats fram av oss att tolka. Men vi är ju inte som de flesta andra: Svenskarna betalar oss arvode och anslag via Riksdagen, för att vi med vapen i hand och med våra liv som insats skall driva igenom Regeringens säkerhetspolitik. Men kanske vårt sätt att bära uniform offentligt speglar hur vi ännu känner oss i den? Vad göra? Bataljen om den svenska Offentligheten står i varje stad, plats, möteslokal eller folksamling som allmänheten befinner sig i, även i de enskilda hemmen. Vi, människorna i Försvarsmakten, kan utnyttja specialförbandens framgångar och anfälla på bred front om vi vill. Jag kan tycka att Allmänheten har rätt att se de militärer de betalar 40 miljarder för; att höra oss tala, att se oss le. Svärmorsdrömmar beväpnade till tänderna, med nävar av stål i insats, med kläder och hållning som klargör vår kompetens och vår beredvillighet, och att vi är en spegling av samhället idag, inte 1971. Ty något annat är varken möjligt eller önskvärt.

GÖRAN MELLBLOM
Livgardet

Solutions to make your missions safer

For the safety of people.

For Dräger the safety of people always comes first. For more than 100 years now Dräger staff have been developing system solutions. The Dräger AFU 100 is a new solution in the field of NBC Protection Systems, which helps to protect against nuclear, biological and chemical weapons. The Dräger NBC Air Filtration Unit is a modular CBRN 24V Filter System for vehicles, containers and all kinds of shelters. (According to AEP54 and the Technical Specifications of the German Army). www.draeger.com

ANNONSERA I

OFFICERSTIDNINGEN

MEDLEMSTIDNING FÖR OFFICERSFÖRBUNDET

Sveriges starkaste annonsorgan inom försvarssektorn!

Direktkanalen till beslutsfattare och inköpare inom bl a;
FMV, FRA, FOI, FortV, MUST, Pliktverket och Högkvarteret.

22 000
läser ditt budskap

ANNONSAVDDELNINGEN

Tel: 08-742 10 08 • Fax: 08-742 10 09 • Mail: info@irmermedia.com